

บทที่ 4

ผลการวิจัยและการอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงวิเคราะห์ (Analytical Research) ศึกษาแบบภาคตัดขวาง (Cross Sectional Study) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) ของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น ในปีงบประมาณ 2548 เก็บรวบรวมข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามกลับของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานระบบข้อมูลข่าวสารในศูนย์สุขภาพชุมชน ของจังหวัดขอนแก่น จำนวน 160 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด ผลการศึกษามีขั้นตอนดังนี้

1. ผลการวิจัย
2. อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิจัย

- 1.1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้รับผิดชอบระบบข้อมูลข่าวสารในศูนย์สุขภาพชุมชนจังหวัดขอนแก่น
- 1.2 ระดับปัจจัยด้านทรัพยากรการบริหารของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น
- 1.3 ระดับปัจจัยด้านกระบวนการบริหารของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น
- 1.4 ระดับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) ของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น
- 1.5 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยด้านทรัพยากรการบริหาร ปัจจัยด้านกระบวนการบริหาร ต่อการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร HCIS ของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น
- 1.6 อำนาจการทำนาย ของปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยด้านทรัพยากรการบริหาร และปัจจัยด้านกระบวนการบริหาร ต่อการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) ของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น
- 1.7 ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) ของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น

1.1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้รับผิดชอบระบบข้อมูลข่าวสารในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น

จากการศึกษาคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้รับผิดชอบระบบข้อมูลข่าวสาร ในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น จำนวน 160 คน ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง อายุราชการ ประสบการณ์ในการรับผิดชอบระบบข้อมูลข่าวสารในศูนย์สุขภาพชุมชน การปฏิบัติงานที่ศูนย์สุขภาพชุมชนมาแล้ว การได้รับการศึกษาความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ และการได้รับการอบรมการใช้งานโปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) พบว่ามีเพศหญิงมากกว่าเพศชายเล็กน้อย (ร้อยละ 52.50) อายุส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 31-40 ปี (ร้อยละ 50.62) รองลงมาคือกลุ่มอายุที่อยู่ในช่วง 21-30 ปี (ร้อยละ 29.38) กลุ่มอายุน้อยที่สุดคือ กลุ่มอายุที่อยู่ในช่วง 51-61 ปี (ร้อยละ 3.75) มีอายุเฉลี่ย 34.73 ปี (S.D. = 7.43) อายุน้อยที่สุด 21 ปี อายุมากที่สุด 59 ปี ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 76.88) รองลงมาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 18.12) การดำรงตำแหน่ง ส่วนใหญ่เป็นผู้ปฏิบัติงานในศูนย์สุขภาพชุมชน (ร้อยละ 60.62) เป็นหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชน (ร้อยละ 39.38) อายุราชการส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 11-20 ปี (ร้อยละ 45) รองลงมาอยู่ในช่วง 1-10 ปี (ร้อยละ 38.12) มีอายุราชการเฉลี่ย 13.53 ปี (S.D. = 7.41) อายุราชการน้อยที่สุด 1 ปี มาก

ที่สุด 35 ปี ประสบการณ์ในการรับผิดชอบระบบข้อมูลข่าวสารในศูนย์สุขภาพชุมชน ส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 1-10 ปี (ร้อยละ 75.62) รองลงมาอยู่ในช่วง 11-20 ปี (ร้อยละ 21.88) มีประสบการณ์เฉลี่ย 7.52 ปี (S.D. = 5.89) ต่ำสุด 1 ปี สูงสุด 26 ปี ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานที่ศูนย์สุขภาพชุมชนมาแล้ว 1-10 ปี (ร้อยละ 63.75) รองลงมา 11-20 ปี (ร้อยละ 30.00) ปฏิบัติงานที่ศูนย์สุขภาพชุมชนมาแล้วเฉลี่ย 9.16 ปี (S.D. = 6.57) ต่ำสุด 1 ปี สูงสุด 27 ปี ส่วนใหญ่เคยได้รับการศึกษาด้านคอมพิวเตอร์มาแล้ว (ร้อยละ 91.88) โดยเคยได้รับการศึกษาความรู้ด้านคอมพิวเตอร์มาแล้วมากกว่า 3 ปี (ร้อยละ 62.59) การได้รับการอบรมการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) ส่วนใหญ่เคยได้รับการอบรม (ร้อยละ 86.88) โดยส่วนใหญ่เคยได้รับการอบรมมาแล้วมากกว่า 3 ปี (ร้อยละ 47.83) รองลงมาเคยได้รับการอบรม ระหว่าง 2 ปีถึง 3 ปี ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลทั่วไปของผู้รับผิดชอบงานระบบข้อมูลข่าวสาร(HCIS)ของศูนย์สุขภาพชุมชน จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง และการได้รับการศึกษาและฝึกอบรม การใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(n=160)	ร้อยละ
เพศ		
หญิง	84	52.50
ชาย	76	47.50
อายุ (ปี)		
21-30	47	29.38
31-40	81	50.62
41-50	26	16.25
51-60	6	3.75
— (X = 34.73 S.D.= 7.43 Min= 21 Max= 59)		
วุฒิการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	29	18.12
ปริญญาตรี	123	76.88
สูงกว่าปริญญาตรี	8	5.00
ตำแหน่ง		
ผู้ปฏิบัติ	97	60.62
หัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชน	63	39.38
อายุราชการ		
1-10	61	38.12
11-20	72	45.00
21-30	24	15.00
31-40	3	1.88
— (X = 13.53 S.D.= 7.41 Min= 1 Max= 35)		

ตารางที่ 2 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลทั่วไปของผู้รับผิดชอบงานระบบข้อมูลข่าวสาร(HCIS)ของศูนย์สุขภาพชุมชน จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง และการได้รับการศึกษาและฝึกอบรม การใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(n=160)	ร้อยละ
ประสบการณ์ในการรับผิดชอบงานระบบข้อมูลข่าวสาร ในศูนย์สุขภาพชุมชนมาแล้ว		
1-10	121	75.62
11-20	35	21.88
21-30	4	2.50
(\bar{X} = 7.52 S.D.= 5.89 Min= 1 Max= 26)		
ปฏิบัติงานที่ศูนย์สุขภาพมาแล้ว		
1-10	102	63.75
11-20	48	30.00
21-30	10	6.25
(\bar{X} = 9.16 S.D.= 6.57 Min= 1 Max= 27)		
การได้รับการศึกษาความรู้ด้านคอมพิวเตอร์		
เคย	147	91.88
ไม่เคย	13	8.12
ระยะเวลาที่เคยศึกษาความรู้ด้านคอมพิวเตอร์		
(n=147)		
ภายใน 1 ปี	10	6.80
เกิน 1 ปี ถึง 2 ปี	15	10.20
เกิน 2 ปี ถึง 3 ปี	30	20.41
มากกว่า 3 ปี	92	62.59
การได้รับการอบรมการใช้งานโปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS		
เคย	138	86.88
ไม่เคย	22	13.12
ระยะเวลาที่เคยได้รับการอบรมการใช้งานโปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS		
(n=138)		
ภายใน 1 ปี	14	10.14
เกิน 1 ปี ถึง 2 ปี	19	13.77
เกิน 2 ปี ถึง 3 ปี	39	28.26
มากกว่า 3 ปี	66	47.83

1.2 ระดับปัจจัยทรัพยากรการบริหารของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น

1.2.1 ภาพรวมระดับปัจจัยทรัพยากรการบริหารของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น

ภาพรวมระดับปัจจัยทรัพยากรการบริหารของศูนย์สุขภาพชุมชน ซึ่งเป็นปัจจัยสนับสนุนการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCISของศูนย์สุขภาพชุมชน พบว่าปัจจัยการบริหารภาพรวมทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.11$, S.D.=0.61) เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยรายด้านดังนี้ ปัจจัยด้านทรัพยากรบุคคล ($\bar{X}=3.39$, S.D.=0.73) ด้านทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ ($\bar{X}=3.09$, S.D.=0.66) และด้านทรัพยากรการเงิน ($\bar{X}=2.84$, S.D.=0.72) ตามลำดับ ดังรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาพรวมปัจจัยทรัพยากรการบริหารของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น

ปัจจัยทรัพยากรการบริหาร	ระดับการปฏิบัติ		แปลผล
	\bar{X}	S.D.	
ด้านทรัพยากรบุคคล	3.39	0.73	ปานกลาง
ด้านทรัพยากรการเงิน	2.84	0.72	ปานกลาง
ด้านทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์	3.09	0.66	ปานกลาง
ภาพรวม	3.11	0.61	ปานกลาง

1.2.2 ระดับปัจจัยทางการบริหารด้านทรัพยากรบุคคล

พบว่าระดับการใช้ปัจจัยด้านทรัพยากรบุคคลภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.39$, S.D.=0.43) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าระดับปัจจัยบริหารด้านทรัพยากรบุคคลที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการและปฏิบัติงานในศูนย์สุขภาพชุมชนสามารถบันทึกการให้บริการในโปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร(HCIS)ได้ทุกคน ($\bar{X}=3.71$, S.D.=1.02) รองลงมาเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้การใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS ($\bar{X}=3.50$, S.D.=0.81) และเจ้าหน้าที่สามารถใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS ในศูนย์สุขภาพชุมชนมีความเหมาะสมกับปริมาณงาน ($\bar{X}=3.43$, S.D.=0.99) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ มีการพัฒนาองค์ความรู้ ทักษะและการอบรมเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) อย่างต่อเนื่องทุกปี ($\bar{X}=2.98$, S.D.=1.02) ดังรายละเอียดในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัจจัยด้านทรัพยากรบุคคลของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น

ทรัพยากรการบริหาร	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านทรัพยากรบุคคล			
1. จำนวนเจ้าหน้าที่ที่สามารถใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) ใน ศูนย์สุขภาพชุมชน มีความเหมาะสมกับปริมาณงาน	3.43	0.99	ปานกลาง
2. เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการและปฏิบัติงานประจำในศูนย์สุขภาพชุมชนสามารถบันทึกการให้บริการในโปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) ได้ทุกคน	3.71	1.02	สูง
3. เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถเพียงพอ ในการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS)	3.50	0.81	ปานกลาง
4. ศูนย์สุขภาพชุมชนได้มีการจัดเตรียมความพร้อมให้กับบุคลากรก่อนที่จะนำโปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCISมาใช้	3.40	0.83	ปานกลาง
5. มีการพัฒนาองค์ความรู้ ทักษะและการอบรมเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) อย่างต่อเนื่องทุกปี	2.98	1.02	ปานกลาง
6. เจ้าหน้าที่ที่มีส่วนร่วมในการจัดการระบบข้อมูลข่าวสารในการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS)ในศูนย์สุขภาพชุมชน	3.33	1.00	ปานกลาง
ภาพรวม	3.39	0.43	ปานกลาง

1.2.3 ระดับปัจจัยการบริหารด้านทรัพยากรการเงิน

พบว่าระดับการใช้ปัจจัยด้านทรัพยากรการเงิน ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.84$, S.D.=0.73) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าระดับปัจจัยบริหารด้านทรัพยากรการเงินที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ศูนย์สุขภาพชุมชนได้ให้ความสำคัญในการดำเนินงานการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS โดยการ จัดลำดับความสำคัญในการจัดสรรงบประมาณในอันดับต้นๆ ($\bar{X} = 3.39$, S.D.=0.95) รองลงมาเจ้าหน้าที่ได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณในการจัดการระบบข้อมูลข่าวสาร ในศูนย์สุขภาพชุมชน ($\bar{X} = 3.18$, S.D.=0.96) และศูนย์สุขภาพชุมชนได้รับการจัดสรรงบประมาณเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน การใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS ($\bar{X} = 2.88$, S.D.=0.9) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ในรอบปีที่ผ่านมาศูนย์สุขภาพชุมชนได้รับงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานเกี่ยวกับระบบข้อมูลข่าวสาร จากองค์การบริหารส่วนตำบล หรือองค์การเอกชน ($\bar{X} = 1.92$, S.D.=1.05) ดังรายละเอียดในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัจจัยด้านทรัพยากรการเงินของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น

ทรัพยากรการบริหาร	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านทรัพยากรการเงิน			
1. เจ้าหน้าที่ที่มีส่วนร่วมในการวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณในการจัดการระบบข้อมูลข่าวสารในศูนย์สุขภาพชุมชน	3.18	0.96	ปานกลาง
2. ศูนย์สุขภาพชุมชนได้รับการจัดสรรงบประมาณเพียงพอต่อการปฏิบัติงานการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS)	2.88	0.95	ปานกลาง
3. เงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรรเพื่อดำเนินงานการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) ตรงตามกำหนดเวลาตามแผน	2.83	0.94	ปานกลาง
4. การขออนุมัติใช้งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรจากหน่วยคู่สัญญา (CUP) มีความคล่องตัว	2.86	0.92	ปานกลาง
5. ศูนย์สุขภาพชุมชนได้ให้ความสำคัญในการดำเนินงานการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร HCIS โดยการจัดลำดับความสำคัญในการจัดสรรงบประมาณไว้เป็นอันดับต้น ๆ	3.39	0.95	ปานกลาง
6. ในรอบปีที่ผ่านมาศูนย์สุขภาพชุมชนเคยได้รับงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานเกี่ยวกับระบบข้อมูลข่าวสาร จากองค์การบริหารส่วนตำบล หรือองค์การเอกชน	1.92	1.05	ต่ำ
ภาพรวม	2.84	0.73	ปานกลาง

1.2.4 ระดับปัจจัยการบริหารด้านทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์

พบว่าระดับการใช้ปัจจัยด้านทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.09$, S.D.=0.66) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าระดับปัจจัยการบริหารด้านทรัพยากรวัสดุที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงานเกี่ยวกับโปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร HCIS ได้จัดหาเองโดยใช้งบประมาณของศูนย์สุขภาพชุมชน ($\bar{X}=4.06$, S.D.=0.89) รองลงมา ศูนย์สุขภาพชุมชนมีเครื่องคอมพิวเตอร์เพียงพอในการดำเนินงานข้อมูลข่าวสารด้วยโปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) ($\bar{X}=3.44$, S.D.=1.04) และศูนย์สุขภาพชุมชนได้รับวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดระบบข้อมูลข่าวสารเหมาะสมกับระยะเวลาที่ต้องใช้ ($\bar{X}=2.96$, S.D.=0.66) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ถ้าศูนย์สุขภาพชุมชนมีปัญหาเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงาน ในการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) ผู้บริหารของ CUP. ได้ช่วยแก้ปัญหาเพื่อไม่ให้เกิดผลเสียต่องาน เช่นการซ่อมแซม การแลกเปลี่ยน การยืม หรือการจัดซื้อให้ใหม่ ($\bar{X}=2.74$, S.D.=1.10) ดังรายละเอียดในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัจจัยด้านทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น

ทรัพยากรการบริหาร	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์			
1. ศูนย์สุขภาพชุมชนมีจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์เพียงพอในการดำเนินงานข้อมูลข่าวสารด้วยโปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร HCIS	3.44	1.04	ปานกลาง
2. ศูนย์สุขภาพชุมชนได้รับการจัดสรรวัสดุอุปกรณ์จาก CUP. ในการดำเนินงานเกี่ยวกับการใช้โปรแกรม (HCIS)	2.75	1.06	ปานกลาง
3. ถ้าศูนย์สุขภาพชุมชนมีปัญหาเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงานในการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) ผู้บริหารของ CUP ได้ช่วยแก้ปัญหาเพื่อไม่ให้เกิดผลเสียต่อการทำงาน เช่นการซ่อมแซม การแลกเปลี่ยน การให้ยืม หรือจัดซื้อให้ใหม่	2.74	1.10	ปานกลาง
4. วัสดุอุปกรณ์ ที่ใช้ในการดำเนินงานเกี่ยวกับโปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCISได้จัดหาเองโดยใช้เงินบำรุงของศูนย์สุขภาพชุมชน	4.06	0.89	สูง
5. CUP มีการวางแผนการจัดสรรวัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้ในการจัดการระบบข้อมูลข่าวสารอย่างต่อเนื่องทุกปี	2.76	1.01	ปานกลาง
6. ศูนย์สุขภาพชุมชนได้รับวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานระบบข้อมูลข่าวสารตรงตามความต้องการ	2.92	0.87	ปานกลาง
7. ศูนย์สุขภาพชุมชนได้รับวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการระบบข้อมูลข่าวสารเหมาะสมกับระยะเวลาที่ต้องใช้	2.96	0.88	ปานกลาง
ภาพรวม	3.09	0.66	ปานกลาง

1.3 ระดับปัจจัยกระบวนการบริหารของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น

1.3.1 ภาพรวมระดับปัจจัยกระบวนการบริหาร

พบว่าระดับปัจจัยกระบวนการบริหารของศูนย์สุขภาพชุมชนจังหวัดขอนแก่น ภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.36$, S.D.=0.59) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยรายข้อดังนี้ ด้านการจัดองค์กร ($\bar{X}=3.63$, S.D.=0.65) ด้านการวางแผน ($\bar{X}=3.40$, S.D.=0.68) ด้านการอำนวยความสะดวก ($\bar{X}=3.39$, S.D.=0.70) ด้านการควบคุม ($\bar{X}=3.27$, S.D.=0.70) และด้านการบริหารงานบุคคล ($\bar{X}=3.08$, S.D.=0.78) ตามลำดับ ดังรายละเอียดในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาพรวมระดับปัจจัยกระบวนการบริหาร

ปัจจัยกระบวนการบริหาร	ระดับการปฏิบัติ		แปลผล
	\bar{X}	S.D.	
ด้านการวางแผน	3.40	0.68	ปานกลาง
ด้านการจัดองค์การ	3.63	0.65	ปานกลาง
ด้านการบริหารงานบุคคล	3.08	0.78	ปานกลาง
ด้านการอำนวยความสะดวก	3.39	0.70	ปานกลาง
ด้านการควบคุม	3.27	0.70	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	3.36	0.59	ปานกลาง

1.3.2 ระดับปัจจัยกระบวนการบริหารด้านการวางแผน

พบว่าระดับปัจจัยกระบวนการด้านการวางแผนภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.32$, S.D.=0.89) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าระดับกระบวนการบริหารด้านการวางแผนที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ศูนย์สุขภาพชุมชนได้ใช้ข้อมูลข่าวสารจากโปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCISในการวางแผนการปฏิบัติงานของหน่วยงาน ($\bar{x}=3.74$, S.D.=0.84) รองลงมา เจ้าหน้าที่ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการวางแผนการปฏิบัติงานอย่างรอบคอบ ($\bar{x}=3.57$, S.D.=0.77) และเจ้าหน้าที่ในศูนย์สุขภาพชุมชนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับระบบข้อมูลข่าวสาร ($\bar{x}=3.53$, S.D.=0.92) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ศูนย์สุขภาพชุมชนได้รับการนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS ($\bar{x}=2.86$, S.D.=0.99) ดังรายละเอียดในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัจจัยกระบวนการบริหาร ด้านการวางแผนของศูนย์สุขภาพชุมชน

กระบวนการบริหาร	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านการวางแผน			
1. ศูนย์สุขภาพชุมชนมีแผนการปฏิบัติงานประจำปีด้านระบบข้อมูลข่าวสาร ไวชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร	3.46	0.95	ปานกลาง
2. เจ้าหน้าที่ในศูนย์สุขภาพชุมชนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับระบบข้อมูลข่าวสาร	3.53	0.92	ปานกลาง
3. เจ้าหน้าที่สามารถตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการวางแผนปฏิบัติงานอย่างรอบคอบ	3.57	0.77	ปานกลาง
4. ศูนย์สุขภาพชุมชนได้ใช้ข้อมูลข่าวสาร จากโปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) ในการวางแผนการปฏิบัติงานของหน่วยงาน	3.74	0.84	สูง
5. ศูนย์สุขภาพชุมชนสามารถปฏิบัติงานโปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารได้ตามแผนที่กำหนดไว้	3.46	0.81	ปานกลาง
6. ศูนย์สุขภาพชุมชนได้กำหนดระยะเวลาการประเมินผลการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) ไวอย่างชัดเจน	3.21	0.96	ปานกลาง
7. ศูนย์สุขภาพชุมชนได้รับการนิเทศติดตามและประเมินผลในการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS)	2.86	0.99	ปานกลาง
ภาพรวม	3.32	0.89	ปานกลาง

1.3.3 ระดับกระบวนการบริหารด้านการจัดองค์การ

พบว่าระดับกระบวนการบริหารด้านการจัดองค์การภาพรวม อยู่ในปานกลาง ($\bar{X} = 3.63$, S.D.=0.65) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าระดับกระบวนการบริหารด้านการจัดองค์การที่มีค่าเฉลี่ย สูงที่สุดคือ มีการรายงานผลการปฏิบัติงานให้อำเภอหรือจังหวัดทราบ ทันตามกำหนดเวลา ($\bar{X} = 3.79$, S.D.=0.84) รองลงมา มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบงานระบบข้อมูลข่าวสาร เป็นลายลักษณ์อักษร ชัดเจน ($\bar{X} = 3.78$, S.D.=0.94) และกรณีผู้รับผิดชอบระบบงานข้อมูลข่าวสารไม่อยู่มีการมอบหมายให้เจ้าหน้าที่คนอื่นในหน่วยงานรับผิดชอบงานแทน ($\bar{X} = 3.69$, S.D.=0.84) ส่วนข้อมูลที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติงานระบบข้อมูลข่าวสารให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.36$, S.D.=0.98) ดังรายละเอียดในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับปัจจัยกระบวนการบริหาร ด้านการจัดองค์การของศูนย์สุขภาพชุมชน

กระบวนการบริหาร	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านการจัดองค์การ			
1. มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบงานระบบข้อมูลข่าวสารเป็นลายลักษณ์อักษรชัดเจน	3.78	0.94	สูง
2. กรณีผู้รับผิดชอบไม่อยู่มีการมอบหมายให้บุคคลอื่นในหน่วยงานรับผิดชอบงานระบบข้อมูลข่าวสารแทนท่าน	3.69	0.84	สูง
3. ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติงานระบบข้อมูลข่าวสารให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม	3.36	0.98	ปานกลาง
4. มีการรายงานผลการปฏิบัติงานให้อำเภอหรือจังหวัดทราบทันตามกำหนดเวลา	3.79	0.84	สูง
5. ได้กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานระบบข้อมูลข่าวสารภายในศูนย์สุขภาพชุมชนอย่างชัดเจน	3.52	0.82	ปานกลาง
ภาพรวม	3.63	0.65	ปานกลาง

1.3.4 ระดับกระบวนการบริหารด้านการบริหารงานบุคคล

พบว่าระดับกระบวนการบริหารด้านการบริหารงานบุคคลภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.07$, S.D.=0.78) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าระดับกระบวนการบริหารด้านการบริหารงานบุคคลมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ในการคัดเลือกผู้รับผิดชอบงานระบบข้อมูลข่าวสาร มีการคัดเลือกตามความรู้ความสามารถและประสบการณ์ ($\bar{X}=3.74$, S.D.=0.87) รองลงมา เจ้าหน้าที่ในศูนย์สุขภาพชุมชนได้รับการสนับสนุนให้มีโอกาสศึกษาดูงาน ฝึกอบรม ในการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS ($\bar{X}=3.13$, S.D.=1.14) และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบได้รับการยกย่องชมเชยจากผู้บังคับบัญชาในการปฏิบัติงานด้านข้อมูลข่าวสาร ($\bar{X}=3.01$, S.D.=0.94) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ เมื่อปฏิบัติงานบกพร่องในการดำเนินงานระบบข้อมูลข่าวสารได้รับการตักเตือนเป็นการส่วนตัว ($\bar{X}=2.64$, S.D.=1.08) ดังรายละเอียดในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัจจัยกระบวนการบริหาร ด้านการจัดการเจ้าหน้าที่ของศูนย์สุขภาพชุมชน

กระบวนการบริหาร	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านการบริหารงานบุคคล			
1. ในการคัดเลือกผู้รับผิดชอบงานระบบข้อมูลข่าวสาร มีการคัดเลือกตามความรู้ความสามารถ และประสบการณ์	3.74	0.87	สูง
2. เจ้าหน้าที่ในศูนย์สุขภาพชุมชนได้รับการสนับสนุนให้มีโอกาสศึกษา ดูงาน ฝึกอบรม ในการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS)	3.13	1.14	ปานกลาง
3. เจ้าหน้าที่ในศูนย์สุขภาพชุมชนได้รับการสนับสนุนในการปฏิบัติงานด้านระบบข้อมูลข่าวสาร ให้มีโอกาสดำเนินงานในตำแหน่งที่สูงขึ้น	2.88	1.10	ปานกลาง
4. ท่านเคยได้รับการยกย่องชมเชยจากผู้บังคับบัญชาในการปฏิบัติงานด้านข้อมูลข่าวสาร	3.01	0.94	ปานกลาง
5. เมื่อท่านปฏิบัติงานบกพร่องในงานระบบข้อมูลข่าวสาร ท่านได้รับการตักเตือนเป็นการส่วนตัว	2.64	1.08	ปานกลาง
ภาพรวม	3.07	0.78	ปานกลาง

1.3.5 ระดับกระบวนการบริหารด้านการอำนวยการ

พบว่าระดับกระบวนการบริหารด้านการอำนวยการภาพรวมอยู่ในปานกลาง ($\bar{x} = 3.39$, S.D.=0.70) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าข้อระดับกระบวนการบริหารด้านการอำนวยการอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ในการปฏิบัติงานระบบข้อมูลข่าวสารได้ประสานงานกับหน่วยงานอื่นเช่น โรงพยาบาล สสอ. ($\bar{x} = 3.57$, S.D.=0.92) รองลงมา เมื่อเกิดปัญหาข้อขัดข้องในการดำเนินงานการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) ได้เสนอผู้บังคับบัญชาเพื่อหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน ($\bar{x} = 3.56$, S.D.=0.84) และ เมื่อมีนโยบายเกี่ยวกับงานระบบข้อมูลข่าวสารศูนย์สุขภาพชุมชน ผู้รับผิดชอบงานได้รับการชี้แจงเสมอ ($\bar{x} = 3.49$, S.D.=0.85) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ศูนย์สุขภาพชุมชนมีการประชุมสรุปข้อมูลปัญหาอุปสรรคในการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS อย่างสม่ำเสมอ ($\bar{x} = 2.96$, S.D.=0.94) ตามลำดับ ดังรายละเอียดในตารางที่ 11

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัจจัยกระบวนการบริหาร ด้านการอำนวยความสะดวกของศูนย์สุขภาพชุมชน

กระบวนการบริหาร	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านการอำนวยความสะดวก			
1. เมื่อเกิดปัญหาข้อขัดข้องในการดำเนินงานการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS ได้เสนอผู้บังคับบัญชา เพื่อหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน	3.56	0.84	ปานกลาง
2. เมื่อมีนโยบายใหม่เกี่ยวกับงานระบบข้อมูลข่าวสารศูนย์สุขภาพชุมชนได้รับการชี้แจงอยู่เสมอ	3.49	0.85	ปานกลาง
3. เมื่อมีปัญหาในการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) ที่เกินความสามารถที่จะแก้ไขได้ ได้รับความช่วยเหลือจากจนท.จากอำเภอ/จังหวัด	3.40	1.04	ปานกลาง
4. ศูนย์สุขภาพชุมชนมีการประชุมสรุปข้อมูลปัญหาอุปสรรคในการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) อย่างสม่ำเสมอ	2.96	0.94	ปานกลาง
5. ในการปฏิบัติงานระบบข้อมูลข่าวสารท่านได้ประสานงานกับหน่วยงานอื่น เช่น โรงพยาบาล สสอ.	3.57	0.92	ปานกลาง
6. ได้กำหนดระยะเวลาการแล้วเสร็จของแต่ละกิจกรรมในการปฏิบัติงานการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS ไว้อย่างชัดเจน	3.39	0.99	ปานกลาง
ภาพรวม	3.39	0.70	ปานกลาง

1.3.6 ระดับกระบวนการบริหารด้านการควบคุม

พบว่าระดับกระบวนการบริหารด้านการควบคุมภาพรวมอยู่ในปานกลาง ($\bar{X}=3.27$, S.D.=0.68) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าข้อที่มีระดับกระบวนการบริหารด้านการควบคุมมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ศูนย์สุขภาพชุมชนเปิดโอกาสและรับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน ($\bar{X}=3.73$, S.D.=0.85) รองลงมาศูนย์สุขภาพชุมชนได้ประเมินผลการดำเนินงาน การใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS มาใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานในครั้งต่อไป ($\bar{X}=3.37$, S.D.=0.03) และ ศูนย์สุขภาพชุมชนมีการประเมินผลการดำเนินงานการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS เป็นระยะโดยเปรียบเทียบผลงานกับเป้าหมายของงาน ($\bar{X}=3.37$, S.D.=0.88) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ศูนย์สุขภาพชุมชนได้นำเสนอการดำเนินงานการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) ต่อที่ประชุมประจำเดือนหรือ CUP Board ($\bar{X}=2.57$, S.D.=1.07) ตามลำดับ ดังรายละเอียดในตารางที่ 12

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัจจัยกระบวนการบริหาร ด้านการควบคุม ของศูนย์
สุขภาพชุมชน

กระบวนการบริหาร	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านการควบคุม			
1. ศูนย์สุขภาพชุมชนมีการควบคุมกำกับ ในการดำเนินงานการใช้ โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS เพื่อให้เป็นไปตามแผนการ ดำเนินงาน	3.37	0.88	ปานกลาง
2. ศูนย์สุขภาพชุมชนมีการประเมินผลการดำเนินงานการใช้ โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS)เป็นระยะโดยเปรียบเทียบ ผลงานกับเป้าหมาย ของงาน	3.37	0.88	ปานกลาง
3. ศูนย์สุขภาพชุมชนได้ประเมินผลการดำเนินงาน การใช้ โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS)มาใช้ในการปรับปรุงการ ดำเนินงานในครั้งต่อไป	3.37	0.3	ปานกลาง
4. ศูนย์สุขภาพชุมชนได้นำเสนอผลการดำเนินงานการใช้ โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS ต่อที่ประชุมประจำเดือน/ CUP Board	2.57	1.07	ปานกลาง
5. ศูนย์สุขภาพชุมชนเปิดโอกาสและรับฟังความคิดเห็นของ ผู้ร่วมงาน	3.73	0.85	สูง
ภาพรวม	3.27	0.68	ปานกลาง

1.4 ระดับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) ของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น

1.4.1 ภาพรวมระดับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS

พบว่าระดับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS)ของศูนย์สุขภาพชุมชน ภาพรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X}=3.80$, S.D.=0.54) เมื่อพิจารณารายด้านระดับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS)ด้านที่อยู่ในระดับสูง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยรายด้านดังนี้ ด้านบันทึกการให้บริการสาธารณสุข ($\bar{X}=4.06$, S.D.=0.60) ด้านการประมวลผล ($\bar{X}=3.95$, S.D.=0.63) ด้านการจัดทำรายงาน ($\bar{X}=3.47$, S.D.=0.90) และด้านการจัดทำข้อมูลพื้นฐานในพื้นที่ ($\bar{X}=3.47$, S.D.=0.90) ส่วนด้านที่มีระดับปานกลาง คือ ด้านการสำรองข้อมูล ($\bar{X}=3.48$, S.D.=0.90) ตามลำดับ ดังรายละเอียดในตารางที่ 13

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร รายด้าน

การใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS	ระดับการปฏิบัติ		แปลผล
	\bar{X}	S.D.	
ด้านการจัดทำฐานข้อมูลในพื้นที่	3.74	0.59	สูง
ด้านบันทึกการให้บริการสาธารณสุข	4.06	0.60	สูง
ด้านการประมวลผล	3.95	0.63	สูง
ด้านการจัดทำรายงาน	3.79	0.75	สูง
ด้านการสำรองข้อมูล	3.48	0.90	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	3.80	0.54	สูง

1.4.2 ระดับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCISด้านการจัดทำข้อมูลในพื้นที่

พบว่าระดับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS)ด้านการจัดทำข้อมูลพื้นฐานในพื้นที่ภาพรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X}=3.74$, S.D.=0.59) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีระดับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS ด้านการจัดทำข้อมูลในพื้นที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ การบันทึกข้อมูลในส่วน ของ รหัสหมู่บ้าน หมู่ที่ ชื่อหมู่บ้าน เขตที่ตั้ง จำนวนหลังคาเรือน ครอบครัวมีความครบถ้วนทุกรายการ ($\bar{X}=4.18$,S.D.=0.69) รองลงมา การบันทึกข้อมูลของโรงเรียนในหมู่บ้านมีความครบถ้วนทุกรายการ ($\bar{X}=4.13$,S.D.=0.75) และการบันทึกข้อมูลทั่วไปของบุคคล มีความครบถ้วนทุกรายการ($\bar{X}=3.99$, S.D.=0.74) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การบันทึกข้อมูลในส่วนของบุคคลในส่วนของพระ/เณร มีความครบถ้วนทุกรายการ ($\bar{X}=3.35$, S.D.=0.90) ดังรายละเอียดในตารางที่ 14

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) ด้านการจัดทำข้อมูลพื้นฐานในพื้นที่ของศูนย์สุขภาพชุมชน

การใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS)	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านการจัดทำข้อมูลพื้นฐานในพื้นที่			
ข้อมูลระดับหมู่บ้าน			
1. การบันทึกข้อมูลหมู่บ้านในส่วนของ รหัสหมู่บ้าน หมู่ที่ ชื่อหมู่บ้าน เขตที่ตั้ง จำนวนหลังคาเรือนครอบครัวมีความครบถ้วนทุกรายการ	4.18	0.69	สูง
2. การบันทึกข้อมูลแหล่งน้ำในหมู่บ้านมีความครบถ้วนทุกรายการ	3.64	0.95	ปานกลาง
3. การบันทึกข้อมูลสถานประกอบการในหมู่บ้าน ครบถ้วนทุกรายการ	3.65	0.91	ปานกลาง
4. การบันทึกข้อมูลศาสนสถานในหมู่บ้านมีความครบถ้วนทุกรายการ	3.91	0.87	สูง
5. การบันทึกข้อมูลของโรงเรียนในหมู่บ้านมีความครบถ้วนทุกรายการ	4.13	0.75	สูง
ข้อมูลระดับครอบครัว			
6. การบันทึกข้อมูล รายละเอียดบ้าน/การจัดหาน้ำสะอาด มีความครบถ้วนทุกรายการ	3.81	0.84	สูง
7. การบันทึกข้อมูลของการสุขาภิบาลอาหาร/กำจัดสิ่งปฏิกูล มีความครบถ้วนทุกรายการ	3.71	0.86	สูง
8. การบันทึกข้อมูลของการควบคุมสัตว์และแมลงนำโรค มีความครบถ้วนทุกรายการ	3.64	0.87	ปานกลาง
ข้อมูลระดับบุคคล			
9. การบันทึกข้อมูลทั่วไปของบุคคล มีความครบถ้วนทุกรายการ	3.99	0.74	สูง
10. การบันทึกข้อมูลเฉพาะของบุคคลในส่วนของสิทธิการรักษาพยาบาล มีความครบถ้วนทุกรายการ	3.87	0.70	สูง
11. การบันทึกข้อมูลเฉพาะของบุคคลในส่วนของโรคเรื้อรัง ครบถ้วนทุกรายการ	3.80	0.72	สูง
12. การบันทึกข้อมูลเฉพาะของบุคคลในส่วนของความพิการ มีความครบถ้วนทุกรายการ	3.76	0.82	สูง
13. การบันทึกข้อมูลเฉพาะของบุคคลในส่วนของประวัติญาติ (เฉพาะผู้ที่มีญาติป่วยด้วยโรคเรื้อรัง) มีความครบถ้วนทุกรายการ	3.48	0.81	ปานกลาง
14. การบันทึกข้อมูลเฉพาะของบุคคลในส่วนของนักเรียน มีความครบถ้วนทุกรายการ	3.51	0.82	ปานกลาง

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) ด้านการจัดทำข้อมูลพื้นฐานในพื้นที่ของศูนย์สุขภาพชุมชน (ต่อ)

การใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS)	\bar{X}	S.D.	แปลผล
15. การบันทึกข้อมูลเฉพาะของบุคคลในส่วนของพระ/เณร มีความครบถ้วนทุกรายการ	3.35	0.90	ปานกลาง
16. การบันทึกข้อมูลเฉพาะของบุคคลในส่วนของ ประเภทบุคคล (เฉพาะผู้ที่มีตำแหน่งในหมู่บ้าน) มีความครบถ้วนทุกรายการ	3.41	0.88	ปานกลาง
ภาพรวม	3.74	0.59	สูง

1.4.3 ระดับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร HCIS ด้านบันทึกการให้บริการ

สาธารณสุข

พบว่าระดับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) ด้านบันทึกการให้บริการสาธารณสุข ภาพรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X}=4.06$, S.D.=0.60) เมื่อพิจารณาทางด้านระดับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) ด้านบันทึกการให้บริการสาธารณสุข ทุกข้ออยู่ในระดับสูง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ การบันทึกข้อมูลการวินิจฉัยโรคของผู้ป่วยที่มารับบริการ มีความครบถ้วนทุกรายการ ($\bar{X}=4.29$, S.D.=0.75) และการบันทึกข้อมูลการให้วัคซีนแก่ผู้รับบริการ มีความครบถ้วนทุกรายการ ($\bar{X}=4.29$, S.D.=0.76) รองลงมาคือ การบันทึกข้อมูลการจ่ายยาและเวชภัณฑ์ให้แก่ผู้ป่วย มีความครบถ้วนทุกรายการ ($\bar{X}=4.27$, S.D.=0.75) และการบันทึกข้อมูลผู้ป่วยที่มารับบริการในส่วนของ ข้อมูลทั่วไป สิทธิการรักษา อาการสำคัญ มีความครบถ้วนทุกรายการ ($\bar{X}=4.24$, S.D.=0.75) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ บันทึกข้อมูลการให้บริการหลังคลอดมีความครบถ้วนทุกรายการ ($\bar{X}=3.72$, S.D.=0.92) ดังรายละเอียดในตารางที่ 15

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) ด้าน
 บันทึกรการให้บริการสาธารณสุข ของศูนย์สุขภาพชุมชน

การใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS)	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านบันทึกการให้บริการสาธารณสุข			
ข้อมูลกิจกรรมการรักษาพยาบาล			
1. การบันทึกข้อมูลผู้ป่วยที่มารับบริการในส่วนของ ข้อมูลทั่วไป สิทธิ การรักษา อาการสำคัญ มีความครบถ้วนทุกรายการ	4.24	0.75	สูง
2. การบันทึกข้อมูลการวินิจฉัยโรคของผู้ป่วยที่มารับบริการ มีความ ครบถ้วนทุกรายการ	4.29	0.75	สูง
3. การบันทึกข้อมูลการจ่ายยาและเวชภัณฑ์ให้แก่ผู้ป่วย มีความ ครบถ้วนทุกรายการ	4.27	0.75	สูง
ข้อมูลกิจกรรมการสร้างเสริมสุขภาพ			
4. การบันทึกข้อมูลการให้วัคซีนแก่ผู้รับบริการ มีความครบถ้วนทุก รายการ	4.29	0.76	สูง
5. การบันทึกข้อมูลด้านโภชนาการมีความครบถ้วนทุกรายการ	3.87	0.93	สูง
6. บันทึกข้อมูลการให้บริการฝากครรภ์ มีความครบถ้วนทุกรายการ	4.01	0.81	สูง
7. บันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการคลอดของแม่ มีความครบถ้วนทุก รายการ	3.73	0.95	สูง
8. บันทึกข้อมูลการให้บริการหลังคลอดมีความครบถ้วนทุกรายการ	3.72	0.92	สูง
9. บันทึกข้อมูลด้านการวางแผนครอบครัว มีความครบถ้วนทุกรายการ	4.15	0.70	สูง
ภาพรวม	4.06	0.60	สูง

1.4.4 ระดับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCISด้านการประมวลผล

พบว่าระดับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS)ด้านการประมวลผล
 ภาพรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X}=3.95$, S.D.=0.63) เมื่อพิจารณารายด้านระดับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูล
 ข่าวสาร (HCIS)ด้านการประมวลผล เกือบทุกข้ออยู่ในระดับสูง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ได้ใช้โปรแกรม
 ระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) ประมวลผลเพื่อจัดส่งรายงาน 18 แฟ้มข้อมูลมาตรฐาน อย่างสม่ำเสมอตามเวลา
 ที่กำหนด ($\bar{X}=4.32$, S.D.=0.74) รองลงมาได้ใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) ประมวลผลข้อมูล
 เพื่อจัดทำข้อมูลพื้นฐานประจำปีของหน่วยงาน อย่างสม่ำเสมอตามเวลาที่กำหนด ($\bar{X}=4.21$, S.D.=0.75)
 และได้ใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) ประมวลผลข้อมูล ในการจัดทำทะเบียนผู้รับบริการในศูนย์
 สุขภาพชุมชน อย่างสม่ำเสมอตามเวลาที่กำหนด($\bar{X}=4.18$, S.D.=0.76) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ได้ใช้
 โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) ประมวลผลข้อมูล ในการจัดทำทะเบียนการรับ-จ่ายยาและเวชภัณฑ์ใน
 ศูนย์สุขภาพชุมชน อย่างสม่ำเสมอตามเวลาที่กำหนด($\bar{X}=3.63$, S.D.=1.06) ดังรายละเอียดในตารางที่ 16

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) ด้านการประมวลผล ของศูนย์สุขภาพชุมชน

การใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS)	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านการประมวลผล			
1. ได้ใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) ประมวลผลเพื่อจัดส่งรายงาน 18 แฟ้มข้อมูลมาตรฐาน อย่างสม่ำเสมอตามเวลาที่กำหนด	4.32	0.74	สูง
2. ได้ใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) ประมวลผลข้อมูล เพื่อจัดทำข้อมูลพื้นฐานประจำปีของหน่วยงาน อย่างสม่ำเสมอตามเวลาที่กำหนด	4.21	0.75	สูง
3. ได้ใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) ประมวลผลข้อมูล ในการจัดทำทะเบียนผู้รับบริการในศูนย์สุขภาพชุมชน อย่างสม่ำเสมอตามเวลาที่กำหนด	4.18	0.76	สูง
4. ใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) ประมวลผลข้อมูล ในการจัดทำทะเบียนการรับ-จ่ายยาและเวชภัณฑ์ในศูนย์สุขภาพชุมชน อย่างสม่ำเสมอตามเวลาที่กำหนด	3.63	1.06	ปานกลาง
5. ใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) ประมวลผลข้อมูล เพื่อค้นหากลุ่มเป้าหมายในการติดตามให้บริการในชุมชน เช่น ผู้ป่วยเบาหวาน อย่างสม่ำเสมอตามเวลาที่กำหนด	3.95	0.88	สูง
6. ใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) ประมวลผลข้อมูลค้นหากลุ่มเป้าหมายในการให้บริการในสำนักงาน เช่นกลุ่มที่จะมารับบริการวัคซีน อย่างสม่ำเสมอตามเวลาที่กำหนด	4.01	0.85	สูง
7. ได้ใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) ประมวลผลข้อมูลสำหรับใช้ในการวางแผนการปฏิบัติงานในศูนย์สุขภาพชุมชน อย่างสม่ำเสมอตามเวลาที่กำหนด	3.86	0.77	สูง
8. ได้ใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) ประมวลผลข้อมูลในการกำหนดเป้าหมายการให้บริการ ของศูนย์สุขภาพชุมชน อย่างสม่ำเสมอตามเวลาที่กำหนด	3.88	0.79	สูง
9. ได้ใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) ประมวลผลเพื่อหาความครอบคลุมของการให้บริการในกลุ่มเป้าหมายของศูนย์สุขภาพชุมชน อย่างสม่ำเสมอตามเวลาที่กำหนด	3.84	0.77	สูง
10. มีการประเมินผลการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของศูนย์สุขภาพชุมชน ด้วยโปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS)	3.74	0.82	สูง
11. มีการตรวจสอบหรือประเมินความถูกต้องในการประมวลผลของโปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) กับเอกสารหรือเพิ่มทะเบียนรายงานก่อนที่จะนำข้อมูลข่าวสารไปใช้ประโยชน์	3.84	0.81	สูง
ภาพรวม	3.95	0.63	สูง

1.4.5 ระดับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCISด้านการจัดทำรายงาน

พบว่าระดับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS)ด้านการจัดทำรายงาน ภาพรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X}=3.79$, S.D.=0.75) เมื่อพิจารณารายชื่อระดับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS)ด้านการจัดทำรายงานมีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุดคือ ได้ใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) จัดทำรายงาน 504 (รายงานผู้ป่วยนอกตามกลุ่มสาเหตุโรค) ($\bar{X}=4.33$, S.D.=0.78) รองลงมาโปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS)ช่วยให้การจัดทำรายงานต่างๆของศูนย์สุขภาพชุมชนเสร็จสิ้นเร็วและสามารถส่งรายงานให้อำเภอกทันตามกำหนดเวลามากยิ่งขึ้น ($\bar{X}=3.98$, S.D.=0.77) และโปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) ช่วยให้การจัดทำรายงานต่างๆของศูนย์สุขภาพชุมชนเกิดความสะดวก สบาย ง่ายยิ่งขึ้น ($\bar{X}=3.96$, S.D.=0.81) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือได้ใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) จัดทำรายงาน วัตถุประสงค์และประสาท ($\bar{X}=3.31$, S.D.=1.22) ตามลำดับ ดังรายละเอียดในตารางที่ 17

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) ด้านการจัดทำรายงาน ของศูนย์สุขภาพชุมชน

การใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS)	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านการจัดทำรายงาน			
กลุ่มรายงานแยก			
1. ได้ใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) จัดทำรายงาน 504 (รายงานผู้ป่วยนอกตามกลุ่มสาเหตุโรค)	4.33	0.78	สูง
2. ได้ใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) จัดทำรายงาน 506	3.92	1.14	สูง
3. ได้ใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) จัดทำรายงาน ผู้ป่วยใช้สิทธิประกันสังคม	3.85	1.10	สูง
4. ได้ใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) จัดทำรายงาน ผู้ป่วยเบาหวาน	3.94	1.03	สูง
5. ได้ใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) จัดทำรายงาน ผู้ป่วยความดันโลหิตสูง	3.89	1.06	สูง
6. ได้ใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) จัดทำรายงาน การตรวจมะเร็งปากมดลูก	3.66	1.14	ปานกลาง
7. ได้ใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) จัดทำรายงาน การตรวจมะเร็งเต้านม	3.64	1.16	ปานกลาง
8. ได้ใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) จัดทำรายงาน 0110 รง. 5 (รายงานสรุปกิจกรรมสำคัญ)	3.95	1.05	สูง
9. ได้ใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) จัดทำรายงาน วัตถุประสงค์และประสาท	3.31	1.22	ปานกลาง

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) ด้านการจัดทำรายงาน ของศูนย์สุขภาพชุมชน (ต่อ)

การใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS)	\bar{X}	S.D.	แปลผล
10. ได้ใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) จัดทำรายงาน การใช้เวชภัณฑ์คุมกำเนิด	3.82	0.94	สูง
11. ได้ใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) จัดทำรายงาน รายงานความครอบคลุมของการได้รับวัคซีนในเด็กอายุครบ 1 ปี และหญิงมีครรภ์ กลุ่มรายงาน 400	3.82	1.02	สูง
12. ได้ใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) จัดทำรายงาน อนามัยแม่และเด็ก	3.86	0.94	สูง
13. ได้ใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) จัดทำรายงานควบคุมโรคติดต่อที่ป้องกันด้วยวัคซีน	3.78	0.10	สูง
14. ได้ใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) จัดทำรายงาน รายงานการติดเชื้อเฉียบพลันในระบบทางเดินหายใจในเด็ก อายุต่ำกว่า 5 ปี (ARIC)	3.84	0.96	สูง
15. ได้ใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) จัดทำรายงานทันตสาธารณสุข	3.40	1.17	ปานกลาง
16. ได้ใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) จัดทำรายงานสุขภาพจิต	3.53	1.14	ปานกลาง
17. ได้ใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) จัดทำรายงานผู้สูงอายุ	3.48	1.13	ปานกลาง
18. โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) ช่วยให้ท่านจัดทำรายงานต่างๆของศูนย์สุขภาพชุมชนเกิดความสะดวก สบาย ง่ายยิ่งขึ้น	3.96	0.81	สูง
19. โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS)ช่วยให้การจัดทำรายงานต่างๆของศูนย์สุขภาพชุมชน มีความถูกต้อง ครบถ้วน และมีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น	3.87	0.83	สูง
20. โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCISช่วยให้การจัดทำรายงานต่างๆของศูนย์สุขภาพชุมชนเสร็จสิ้นเร็วและสามารถส่งรายงานให้อำเภอทันตามกำหนดเวลามากยิ่งขึ้น	3.98	0.77	สูง
ภาพรวม	3.79	0.75	สูง

1.4.6 ระดับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCISด้านการสำรองข้อมูล

พบว่าระดับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS)ด้านการสำรองข้อมูลภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.47$, S.D.=0.90) เมื่อพิจารณารายด้านระดับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS)ด้านการสำรองข้อมูลที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ได้สำรองข้อมูล (Backup Database)โดยใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) ($\bar{X}=3.77$, S.D.=0.94) รองลงมา เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสามารถใช้โปรแกรมอื่นวิธีการอื่น เช่น WinZip ในการสำรองฐานข้อมูล(HCIS) ($\bar{X}=3.62$, S.D.=1.50)และ ได้ใช้สื่อบันทึกอื่นในการสำรองฐานข้อมูลเช่น CD-Rom หรือ Hard disk ตัวอื่น เพื่อป้องกันการสูญหายของข้อมูลกรณี Hard disk ชำรุด($\bar{X}=3.54$, S.D.=1.09) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสามารถซ่อมแซมฐานข้อมูลของโปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) ที่มีปัญหาให้สามารถนำกลับมาใช้งานได้($\bar{X}=3.17$, S.D.=1.18) ดังรายละเอียดในตารางที่ 18

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) ด้านการสำรองข้อมูล ของศูนย์สุขภาพชุมชน

การใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS)	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านการสำรองข้อมูล			
1.ได้สำรองข้อมูล (Backup Database)โดยใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS)	3.77	0.94	สูง
2.เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสามารถใช้โปรแกรมอื่นวิธีการอื่น เช่น WinZip ในการสำรองฐานข้อมูล	3.62	1.05	ปานกลาง
3. ได้ใช้สื่อบันทึกอื่นในการสำรองฐานข้อมูลเช่น CD-Rom หรือ Hard disk ตัวอื่น เพื่อป้องกันการสูญหายของข้อมูลกรณี Hard disk ชำรุด	3.54	1.09	ปานกลาง
4. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสามารถเรียกคืนฐานข้อมูลที่สำรองไว้นำกลับมาใช้แทนฐานข้อมูลเดิมที่สูญหาย	3.29	1.13	ปานกลาง
5. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสามารถซ่อมแซมฐานข้อมูลของโปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) ที่มีปัญหาให้สามารถนำกลับมาใช้งานได้	3.17	1.18	ปานกลาง
6 .ได้ใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS)ตรวจสอบความสมบูรณ์ของฐานข้อมูล	3.49	1.04	ปานกลาง
ภาพรวม	3.47	0.90	ปานกลาง

1.5 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยด้านทรัพยากรการบริหาร ปัจจัยด้านกระบวนการบริหาร ต่อการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS ของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร HCIS อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้แก่ คุณลักษณะส่วนบุคคลประกอบด้วย ประสบการณ์การทำงานระบบข้อมูลข่าวสาร ทรัพยากรการบริหาร ประกอบด้วย ด้านทรัพยากรบุคคล ด้านทรัพยากรงบประมาณ ด้านทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ และกระบวนการบริหารประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์การ การบริหารงานบุคคล การอำนวยความสะดวก การควบคุม ดังนี้

เพศ อายุ การได้รับการศึกษาด้านคอมพิวเตอร์ การฝึกอบรมการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS และการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCISของศูนย์สุขภาพชุมชน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ประสบการณ์การทำงานระบบข้อมูลข่าวสาร มีความสัมพันธ์กับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS ของศูนย์สุขภาพชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ0.01($r=0.26$) ด้านทรัพยากรบุคคลมีความสัมพันธ์กับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS ของศูนย์สุขภาพชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ0.01 ($r=0.48$) ด้านทรัพยากรงบประมาณ มีความสัมพันธ์กับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCISของศูนย์สุขภาพชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ0.01($r=0.40$) ด้านทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์มีความสัมพันธ์กับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS ของศูนย์สุขภาพชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ0.01($r=0.37$) การวางแผนมีความสัมพันธ์กับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCISของศูนย์สุขภาพชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ0.01($r=0.52$) การจัดองค์การ มีความสัมพันธ์กับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCISของศูนย์สุขภาพชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ0.01($r=0.51$) การควบคุมมีความสัมพันธ์กับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCISของศูนย์สุขภาพชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ0.01($r=0.51$) การบริหารงานบุคคลมีความสัมพันธ์กับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS ของศูนย์สุขภาพชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ0.01($r=0.47$) การอำนวยความสะดวกมีความสัมพันธ์กับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS ของศูนย์สุขภาพชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ0.01($r=0.34$) ดังรายละเอียดในตารางที่ 19

ตารางที่ 19 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน ค่าระดับนัยสำคัญ ระหว่างตัวแปรอิสระกับความสามารถของ
ผู้รับผิดชอบการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCISของศูนย์สุขภาพชุมชน

ตัวแปรอิสระ	ค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์	ค่าระดับนัยสำคัญ (2 ทาง)
คุณลักษณะส่วนบุคคล		
เพศ	-0.04	0.66
อายุ	0.01	0.89
ประสบการณ์การทำงานระบบข้อมูลข่าวสาร	0.26	<0.01**
การได้รับศึกษาด้านคอมพิวเตอร์	0.08	0.34
การฝึกอบรมการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร(HCIS)	0.15	0.06
การศึกษา	-0.42	0.59
ทรัพยากรการบริหาร		
ด้านทรัพยากรบุคคล	0.49	<0.01**
ด้านทรัพยากรงบประมาณ	0.48	<0.01**
ด้านทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์	0.40	<0.01**
กระบวนการบริหาร		
การวางแผน	0.52	<0.01**
การจัดองค์การ	0.52	<0.01**
การควบคุม	0.51	<0.01**
การบริหารงานบุคคล	0.47	<0.01**
การอำนวยความสะดวก	0.37	<0.01**
การอำนวยความสะดวก	0.34	<0.01**

** ค่าระดับนัยสำคัญที่ 0.01

1.6 อำนาจการทำนาย ของปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยด้านทรัพยากรการบริหาร และปัจจัยด้านกระบวนการบริหาร ต่อการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) ของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น

ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์หลายตัวแปร โดยการใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน นั้น มีข้อจำกัดในการใช้ข้อมูลเข้ามาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ในสมการถดถอย กล่าวคือ ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ในสมการถดถอยนั้น จะต้องไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระสูงมากเกือบจะเป็นเมตริกซ์เดี่ยว(Singular Matrix) ซึ่งผู้วิจัยได้ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละคู่ โดยใช้เมตริกความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์ระหว่างกันสูงมาก (Multicollinearity) คือ ใกล้ 1 จนเกินไป หรือมีค่าตั้งแต่ 0.85 ขึ้นไป จะทำให้เกิดปัญหา Multicollinearity ได้ ซึ่งหากค่าความสัมพันธ์สูงจะทำให้คุณค่าในการพยากรณ์สมการถดถอย(สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2540) วิธีการแก้ไขปัญหาคือ คัดเลือกตัวแปรที่สนใจตัวใดตัวหนึ่งเท่านั้นเข้าในสมการ หรือทำการรวมตัวแปร แต่เนื่องจากผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ซึ่งวิธีการดังกล่าวมีหลักเกณฑ์ว่า จะนำตัวแปรอิสระเข้าสมการถดถอยครั้งละ 1 ตัวแปร ถ้าตัวแปรอิสระที่นำเข้ามีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระที่มีอยู่แล้วในสมการถดถอย วิธีการแบบขั้นตอน(Stepwise) จะตัดตัวแปรอิสระที่สัมพันธ์กันตัวใดตัวหนึ่งออกจากสมการ

ถดถอยเอง(กัลยา วานิชย์บัญชา, 2546) และจากการที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปร พบว่า ไม่มีตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกันสูงเกินข้อจำกัด จึงสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการวิเคราะห์สมการถดถอยได้ การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปร ดังนี้

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ คุณลักษณะส่วนบุคคลประกอบด้วย เพศ อายุ ประสบการณ์การทำงาน ระบบข้อมูลข่าวสาร การได้รับการศึกษาด้านคอมพิวเตอร์ การฝึกอบรมการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร HCIS ระดับการศึกษา ทรัพยากรการบริหารประกอบด้วย ด้านทรัพยากรบุคคล ด้านทรัพยากรงบประมาณ ด้านทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ กระบวนการบริหารประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์การ การจัดการเจ้าหน้าที่ การอำนวยการ การควบคุม

ตัวแปรตามคือ การใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS ของศูนย์สุขภาพชุมชน ประกอบด้วย ด้านการจัดทำฐานข้อมูลในพื้นที่ ด้านการบันทึกการให้บริการสาธารณสุข ด้านการประมวลผล ด้านการจัดทำรายงาน และด้านการสำรองข้อมูล การวิเคราะห์อำนาจทำนายการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร HCISของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น ด้วยสมการพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) โดยผู้วิจัยคัดเลือกเฉพาะตัวแปรอิสระที่มีนัยสำคัญทางสถิติมาอธิบายตัวแปรตามโดยการเพิ่มตัวแปรเป็นขั้นๆ ทีละตัว เรียกว่า Stepwise

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCISของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น คือ การวางแผน(p-value=0.01) ทรัพยากรบุคคล (p-value<0.01) การจัดองค์การ (p-value<0.01) ประสบการณ์การทำงาน (p-value=0.01) โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และมีการคัดเลือกตัวแปรอิสระในแต่ละขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ตัวแปรอิสระที่ถูกคัดเลือกเข้าสมการคือ การวางแผน มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนดิบ (b) = 0.17 อธิบายได้ว่า เมื่อคะแนนของตัวแปรการวางแผน เพิ่มขึ้น 1 หน่วย ทำให้คะแนนการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS ของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่นเพิ่มขึ้น 0.17 หน่วย เมื่อควบคุมตัวแปรอิสระอื่นๆให้คงที่ และมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปของคะแนนมาตรฐาน (Bata)=0.22 อธิบายได้ว่า เมื่อคะแนนของตัวแปรการวางแผนเพิ่มขึ้น 1 หน่วยในรูปคะแนนมาตรฐาน ทำให้คะแนนการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS ของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น เพิ่มขึ้น 0.22 หน่วยในรูปคะแนนมาตรฐาน ซึ่งสามารถทำนายการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCISของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น ได้ร้อยละ 27

ขั้นที่ 2 ตัวแปรอิสระที่ถูกคัดเลือกเข้ามาในสมการคือ ด้านทรัพยากรบุคคล มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนดิบ (b) = 0.17 อธิบายได้ว่า เมื่อคะแนนของตัวแปรด้านทรัพยากร เพิ่มขึ้น 1 หน่วย ทำให้คะแนนการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS ของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น เพิ่มขึ้น 0.17 หน่วย เมื่อควบคุมตัวแปรอิสระอื่นๆให้คงที่ และมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปของคะแนนมาตรฐาน (Bata)=0.23 อธิบายได้ว่า เมื่อคะแนนของตัวแปรทรัพยากรบุคคลเพิ่มขึ้น 1 หน่วยคะแนนมาตรฐาน ทำให้คะแนนการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารของศูนย์สุขภาพชุมชนเพิ่มขึ้น 0.23 หน่วยในรูปคะแนนมาตรฐาน และเมื่อรวมกับตัวแปรการวางแผนสามารถทำนายการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCISของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่นได้ ร้อยละ 32

ขั้นที่ 3 ตัวแปรอิสระที่ถูกคัดเลือกเข้ามาในสมการคือ การจัดองค์การ มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนดิบ (b) = 0.19 อธิบายได้ว่า เมื่อคะแนนของตัวแปรประสบการณ์การทำงาน เพิ่มขึ้น 1 หน่วย ทำให้คะแนนการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS ของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น เพิ่มขึ้น 0.19 หน่วย เมื่อควบคุมตัวแปรอิสระอื่นๆให้คงที่ และมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปของคะแนนมาตรฐาน

(Bata)=0.23 อธิบายได้ว่า เมื่อคะแนนของตัวการจัดองค์การเพิ่มขึ้น 1 หน่วยคะแนนมาตรฐาน ทำให้คะแนนการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCISของศูนย์สุขภาพชุมชนเพิ่มขึ้น 0.23 หน่วยในรูปคะแนนมาตรฐาน และเมื่อรวมกับตัวแปรการวางแผน ทรัพยากรบุคคล สามารถทำนายการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCISของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่นได้ ร้อยละ 36

ขั้นที่ 4 ตัวแปรอิสระที่ถูกคัดเข้ามาในสมการคือ ประสบการณ์การทำงาน มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนดิบ (b) = 0.01 อธิบายได้ว่า เมื่อคะแนนของตัวแปรประสบการณ์การทำงาน เพิ่มขึ้น 1 หน่วย ทำให้คะแนนการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS ของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น เพิ่มขึ้น 0.01 หน่วย เมื่อควบคุมตัวแปรอิสระอื่นๆให้คงที่ และมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปของคะแนนมาตรฐาน (Bata)=0.15 อธิบายได้ว่า เมื่อคะแนนของตัวแปรประสบการณ์การทำงานเพิ่มขึ้น 1 หน่วยคะแนนมาตรฐาน ทำให้คะแนนการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCISของศูนย์สุขภาพชุมชนเพิ่มขึ้น 0.15 หน่วยในรูปคะแนนมาตรฐาน และเมื่อรวมกับตัวแปรการวางแผน ทรัพยากรบุคคล การจัดองค์การสามารถทำนายการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCISของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่นได้ ร้อยละ 38 รายละเอียดดังตารางที่ 20

ตารางที่ 20 ค่าสถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS ของศูนย์สุขภาพชุมชน

ตัวแปร	b	Beta	t	Sig.	R	R ²
การวางแผน	0.17	0.22	2.39	0.01	0.52	0.27
ทรัพยากรบุคคล	0.17	0.23	2.99	<0.01	0.57	0.32
การจัดองค์การ	0.19	0.23	2.66	<0.01	0.60	0.36
ประสบการณ์การทำงาน	0.01	0.15	2.40	0.01	0.62	0.38

ค่าคงที่ = 1.84 , F = 23.79 , P-value < 0.05

จากผลการศึกษาดังตารางที่ 20 ได้สมการถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง ซึ่งเป็นสมการทำนายในรูปคะแนนดิบ ดังนี้

$$Y = \beta_0 + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \beta_3 X_3 + \beta_4 X_4$$

เมื่อ Y = การใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) ของศูนย์สุขภาพชุมชน

β_0 = ค่าคงที่

β_1 = ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนดิบ ของตัวแปรอิสระตัวที่ 1

X_1 = ตัวแปรอิสระตัวที่ 1 คือ การวางแผน

β_2 = ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนดิบ ของตัวแปรอิสระตัวที่ 2

X_2 = ตัวแปรอิสระตัวที่ 2 คือ ทรัพยากรบุคคล

β_3 = ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนดิบ ของตัวแปรอิสระตัวที่ 3

X_3 = ตัวแปรอิสระตัวที่ 3 คือ การจัดองค์การ

β_4 = ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนดิบ ของตัวแปรอิสระตัวที่ 4

X_4 = ตัวแปรอิสระตัวที่ 4 คือ ประสบการณ์การทำงาน

แทนค่าในสมการได้ดังนี้

$$Y = 1.84 + 0.17(\text{การวางแผน}) + 0.17(\text{ทรัพยากรบุคคล}) + 0.19(\text{การจัดองค์การ}) + 0.01(\text{ประสิทธิภาพการทำงาน})$$

สมการถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง ซึ่งเป็นสมการทำนายในรูปคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$Z = B_1Z_1 + B_2Z_2 + B_3Z_3$$

เมื่อ Z = การใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) ของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น

B_1 = ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐานของตัวแปรอิสระตัวที่ 1

Z_1 = ตัวแปรอิสระตัวที่ 1 คือ การวางแผน

B_2 = ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน ของตัวแปรอิสระตัวที่ 2

Z_2 = ตัวแปรอิสระตัวที่ 2 คือ ทรัพยากรบุคคล

B_3 = ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน ของตัวแปรอิสระตัวที่ 3

Z_3 = ตัวแปรอิสระตัวที่ 3 คือ การจัดองค์การ

B_4 = ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน ของตัวแปรอิสระตัวที่ 4

Z_4 = ตัวแปรอิสระตัวที่ 4 คือ ประสิทธิภาพการทำงาน

แทนค่าในสมการได้ดังนี้

$$Z = 0.22(\text{การวางแผน}) + 0.23(\text{ทรัพยากรบุคคล}) + 0.23(\text{การจัดองค์การ}) + 0.15(\text{ประสิทธิภาพการทำงาน})$$

การวิเคราะห์โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน เพื่อหาปัจจัยที่มีผลต่อการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCISของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยได้นำตัวแปรอิสระทั้งหมด (ตามกรอบแนวคิด)ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ ประสิทธิภาพการทำงานระบบข้อมูลข่าวสาร ระดับการศึกษา ทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรงบประมาณ ทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ การวางแผน การจัดองค์การ การควบคุม ผลการวิเคราะห์พบว่าตัวแปรอิสระที่มีผลต่อการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS ของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น และถูกเข้าสมการที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนตัวแปรที่ไม่ได้ถูกเลือกมานั้นเป็นตัวแปรที่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติมากกว่า 0.05 โดยตัวแปรที่ถูกเลือกเข้าในสมการเรียงตามลำดับดังนี้ การวางแผน ทรัพยากรบุคคล การจัดองค์การ และประสิทธิภาพการทำงาน (p-value=0.01, p-value<0.01, p-value<0.01, p-value=0.01ตามลำดับ) ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัว ดังกล่าวเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCISของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น

1.7 ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) ของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น

1.7.1 ปัญหาอุปสรรคการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) ของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น

ปัญหาอุปสรรค การใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCISของศูนย์สุขภาพชุมชน ส่วนใหญ่พบว่า เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ ความชำนาญในการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS ใช้งานไม่ครอบคลุมทุกด้าน ร้อยละ 32.24 รองลงมาคือโปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS ข้อมูลบางรายการยังไม่สมบูรณ์ครบถ้วนตามกิจกรรมที่ทำในศูนย์สุขภาพชุมชน ร้อยละ 11.18 เครื่องคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องรุ่นเก่า ทำงานช้า เสียบ่อย ร้อยละ 11.18 โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS มีปัญหาบ่อย ร้อยละ 7.24 เจ้าหน้าที่ขาดการอบรมการใช้

โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCISอย่างต่อเนื่อง ร้อยละ 7.24 โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCISปรับปรุงโปรแกรมใหม่(Update) บ่อยเกินไป ร้อยละ 6.58 เจ้าหน้าที่ที่มีน้อยและมีภาระงานมาก ร้อยละ 5.92 เครื่องคอมพิวเตอร์มีจำนวนไม่เพียงพอ ร้อยละ 5.26 ดังรายละเอียดในตารางที่ 21

ตารางที่ 21 ร้อยละของปัญหาในการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) ของศูนย์สุขภาพชุมชน
รายด้าน

ปัญหาและอุปสรรค	จำนวน	ร้อยละ
1. เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ ความชำนาญในการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร HCIS ใช้งานไม่ครอบคลุมทุกด้าน	49	32.24
2. โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS ข้อมูลบางรายการยังไม่สมบูรณ์ครบถ้วน ตามกิจกรรมที่ทำในศูนย์สุขภาพชุมชน	17	11.18
3. เครื่องคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องรุ่นเก่า ทำงานช้า เสียบ่อย	17	11.18
4. โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS มีปัญหาบ่อย	11	7.24
5. เจ้าหน้าที่ขาดการอบรมการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCISอย่างต่อเนื่อง	11	7.24
6. โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCISปรับปรุงโปรแกรมใหม่(Update) บ่อยเกินไป	10	6.58
7. เจ้าหน้าที่ที่มีน้อยและมีภาระงานมาก	9	5.92
8. เครื่องคอมพิวเตอร์มีจำนวนไม่เพียงพอ	8	5.26
9. เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูลในฐานข้อมูลไม่ครบถ้วน	6	3.95
10. การประมวลผล และรายงานบางรายการเกิดความผิดพลาด ข้อมูลไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง	5	3.29
11. โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCISไม่สามารถประมวลผล 18 แฟ้มมาตรฐานได้	5	3.29
12. ข้อมูลสูญหายในระหว่างการปรับปรุงโปรแกรมใหม่(Update) และรายงานบางรายการขาดหายไป	4	2.63

1.7.2 ข้อเสนอแนะ การใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCISของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น

ข้อเสนอแนะ การใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCISของศูนย์สุขภาพชุมชน ส่วนใหญ่เสนอแนะว่าควรจัดอบรมการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCISอย่างต่อเนื่องทุกปี ร้อยละ 51 รองลงมา ต้องการสิ่งสนับสนุนอุปกรณ์ต่างๆที่ใช้ในระบบข้อมูลข่าวสาร เช่น Notebook เครื่องคอมพิวเตอร์ คู่มือการใช้งาน ร้อยละ 7.92 ควรมีการติดตามการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS จากเจ้าหน้าที่ในระดับสาธารณสุขอำเภอ และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดทุกปี ร้อยละ 7.92 ควรมีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS ของศูนย์สุขภาพชุมชนโดยตรง ร้อยละ 5.94 ควรปรับปรุงระบบรายงานใน

โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCISให้ตรงกับรายงานที่ทำในปัจจุบัน ร้อยละ 5.94 ควรมีทีมงานดูแลการใช้
โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS อย่างจริงจัง ร้อยละ 5.94 ดังรายละเอียดในตารางที่ 22

ตารางที่ 22 ร้อยละของข้อเสนอแนะในการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) ของศูนย์สุขภาพชุมชน
รายด้าน

ข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
1. ควรจัดอบรมการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCISอย่างต่อเนื่องทุกปี	51	50.50
2. ต้องการสิ่งสนับสนุนอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในระบบข้อมูลข่าวสาร เช่น Notebook เครื่องคอมพิวเตอร์ คู่มือการใช้งาน	8	7.92
3. ควรมีการติดตามการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS จากเจ้าหน้าที่ใน ระดับสาธารณสุขอำเภอ และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดทุกปี	8	7.92
4. ควรมีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS ของศูนย์ สุขภาพชุมชนโดยตรง	6	5.94
5. ควรปรับปรุงระบบรายงานในโปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCISให้ตรงกับ รายงานที่ทำในปัจจุบัน	6	5.94
6. ควรมีทีมงานดูแลการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS อย่างจริงจัง	6	5.94
7. ไม่ควรปรับปรุงรุ่นของโปรแกรม(Update)บ่อยเกินไป	3	2.97
8. ควรมีการพัฒนาเครือข่ายระบบข้อมูลข่าวสารให้สามารถเชื่อมโยงกันได้	3	2.97
9. ควรให้เจ้าหน้าที่จากสำนักงานสาธารณสุขอำเภอการปรับปรุงรุ่นของ โปรแกรม(Update)ให้กับศูนย์สุขภาพชุมชนทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลง	3	2.97
10. ควรปรับปรุงเมนูการใช้งาน รหัสโรค หรือรหัสการให้บริการในโปรแกรม ระบบข้อมูลข่าวสารHCIS ให้มีความเหมาะสมเฉพาะการใช้งานในศูนย์สุขภาพ ชุมชน	3	2.97
11. โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารด้านสาธารณสุขในระดับตำบล อำเภอ จังหวัด ควรเป็นระบบเดียวกัน	2	1.98
12. ควรปรับปรุงโปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCISให้สามารถรับข้อมูล สิทธิบัตรจากโปรแกรม Welfare UC ได้	2	1.98

2. อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCISของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น พบว่า

2.1 คุณลักษณะส่วนบุคคล

คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้รับผิดชอบระบบข้อมูลข่าวสารในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น พบว่าเพศหญิงใกล้เคียงกับเพศชาย (ร้อยละ 52.50) อายุอยู่ในช่วง 31-40 ปี (ร้อยละ 50.62) อายุเฉลี่ย 34.73 ปี (S.D. = 7.43) วุฒิมัธยมศึกษาในระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 76.88) การดำรงตำแหน่งส่วนใหญ่เป็นผู้ปฏิบัติงานในศูนย์สุขภาพชุมชน (ร้อยละ 60.62) อายุราชการอยู่ในช่วง 11-20 ปี (ร้อยละ 45) อายุราชการเฉลี่ย 13.53 ปี (S.D. = 7.41) ประสบการณ์ในการรับผิดชอบระบบข้อมูลข่าวสารในศูนย์สุขภาพชุมชน อยู่ในช่วง 1-10 ปี (ร้อยละ 75.62) มีประสบการณ์เฉลี่ย 7.52 ปี (S.D. = 5.89) ปฏิบัติงานที่ศูนย์สุขภาพชุมชนมาแล้ว 1-10 ปี (ร้อยละ 63.75) ปฏิบัติงานที่ศูนย์สุขภาพชุมชนมาแล้วเฉลี่ย 9.16 ปี (S.D. = 6.57) ส่วนใหญ่เคยได้รับการศึกษาด้านคอมพิวเตอร์มาแล้ว (ร้อยละ 91.88) โดยเคยรับการศึกษาคำความรู้ด้านคอมพิวเตอร์มาแล้วมากกว่า 3 ปี (ร้อยละ 62.59) และส่วนใหญ่เคยผ่านการอบรมการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) มาแล้ว (ร้อยละ 86.88) โดยเคยผ่านการอบรมมาแล้วมากกว่า 3 ปี (ร้อยละ 47.83)

2.2 ทรัพยากรการบริหาร

โดยภาพรวมระดับปัจจัยทรัพยากรการบริหารของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น ซึ่งเป็นปัจจัยสนับสนุนการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCISของศูนย์สุขภาพชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.11$, S.D.=0.61) สอดคล้องกับการศึกษาของประจักษ์ บัวผันและชัยยง ขามรัตน์(2547) รายงานวิจัยทางการบริหารและการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานในหน่วยบริการปฐมภูมิ จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า ภาพรวมการสนับสนุนปัจจัยการบริหารจากองค์การอยู่ในระดับปานกลาง เพราะความสำเร็จของการบริหารเกือบทุกประเภทต้องอาศัย กำลังคน เงิน และวัสดุอุปกรณ์ จึงจะทำให้การปฏิบัติงานเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล(ทองหล่อ เดชไทย (2543) เมื่อพิจารณาปัจจัยทรัพยากรการบริหารรายด้านแล้วพบว่า

ปัจจัยด้านทรัพยากรบุคคล อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.39$, S.D.=0.73) สอดคล้องกับการศึกษาของนงุช หลอมประโคม(2546) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาและรับรองคุณภาพโรงพยาบาลของเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดบุรีรัมย์ อยู่ในระดับปานกลาง เพราะว่าถ้ามีจำนวนเจ้าหน้าที่ที่เพียงพอและมีความเหมาะสมกับหน้าที่การงานและมีการจัดการที่ดี จะทำให้การทำงานสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี(ทองหล่อ เดชไทย, 2545) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการและปฏิบัติงานในศูนย์สุขภาพชุมชนสามารถบันทึกการให้บริการในโปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร(HCIS)ได้ทุกคน ($\bar{x} = 3.71$, S.D.= 1.02) อยู่ในระดับสูง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ เจ้าหน้าที่ที่มีส่วนร่วมในการจัดการระบบข้อมูลข่าวสารในการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS ในศูนย์สุขภาพชุมชน($\bar{x} = 3.39$, S.D.=0.43) อยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดขอนแก่นได้เริ่มใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCISในศูนย์สุขภาพชุมชน เมื่อปี 2544 และได้จัดการอบรมการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS แก่เจ้าผู้รับผิดชอบงานระบบข้อมูลข่าวสารของศูนย์สุขภาพชุมชนทุกคนแล้ว และจัดให้มีการอบรมการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS แก่เจ้าหน้าที่ทุกคนเมื่อปี พ.ศ.2546 แต่เจ้าหน้าที่บางคนที่ไม่เคยใช้คอมพิวเตอร์มาก่อนยังไม่สามารถใช้งานโปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS ได้

ปัจจัยด้านทรัพยากรการเงิน อยู่ในระดับปานกลาง ($2.84, S.D.=0.73$) สอดคล้องกับการศึกษาของ อินทรา ปัญญาวัฒน์ (2548) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น พบว่าปัจจัยด้านการเงินอยู่ในระดับปานกลาง เพราะว่า การเงินเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญประการหนึ่งต่อการบริหารคน การที่จะให้ได้มาซึ่งกำลังคนที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับตำแหน่งที่จะปฏิบัติต้องอาศัยเงิน หรืองบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่าย ค่าตอบแทนและนอกจากนี้ เงินยังเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการซื้ออุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ เพื่อการดำเนินงานของสำนักงาน ดังนั้นจึงพอสรุปได้ว่าเงินเป็นทรัพยากรการบริหารที่จำเป็นอีกประการหนึ่งที่ช่วยให้กลไกอื่น ๆ ในระบบการบริหารมีความคล่องตัวมาก (ทองหล่อ เดชไทย, 2536) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ศูนย์สุขภาพชุมชนได้ให้ความสำคัญในการดำเนินงานการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS โดยการจัดลำดับความสำคัญในการจัดสรรงบประมาณในอันดับต้น ๆ ($\bar{x}=3.39, S.D.=0.95$) อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือในรอบปีที่ผ่านมาศูนย์สุขภาพชุมชนได้รับงบประมาณ ในการสนับสนุนในการดำเนินงานเกี่ยวกับระบบข้อมูลข่าวสาร จากองค์การบริหารส่วนตำบล หรือองค์การเอกชน ($\bar{x}=1.92, S.D.=1.05$) อยู่ในระดับต่ำ) อาจเป็นเพราะการจัดสรรงบประมาณ ขององค์การบริหารส่วนตำบลให้แก่หน่วยงานทางราชการเฉพาะการสนับสนุนการดำเนินงานในโครงการที่มีผลกระทบโดยตรงแก่ประชาชนในชุมชนเท่านั้น ดังนั้นงบประมาณในการดำเนินงานด้านข้อมูลข่าวสารของศูนย์สุขภาพชุมชนจึงอาศัยงบประมาณจากเงินบำรุงของศูนย์สุขภาพชุมชนเอง

ปัจจัยด้านทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.09, S.D.=0.66$) สอดคล้องกับการศึกษาของ วรพล คนใจบุญ (2548) ศึกษาปัจจัยและกระบวนการทางการบริหารที่มีผลต่อการบริหารของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ปัจจัยด้านทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ อยู่ในระดับปานกลาง เพราะว่าวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ เป็นทรัพยากรทางการบริหารที่สำคัญอย่างหนึ่ง ที่ผู้บริหารจำเป็นต้องดูแลให้ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพและประหยัดคือต้องจัดหาวัสดุตามที่หน่วยงานต้องการใช้อย่างเพียงพอ ทันต่อความต้องการ ขณะเดียวกันจะต้องมีการจัดซื้อจัดหาวัสดุเท่าที่จำเป็นจริง ไม่เป็นภาระต่อการเก็บรักษาวัสดุมากเกินความจำเป็น(ปิยธิดา ตรีเดช และ ศักดิ์สิทธิ์ ตรีเดช, 2530) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงานเกี่ยวกับโปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCISได้จัดหาเองโดยใช้เงินบำรุงของศูนย์สุขภาพชุมชน($\bar{x}=4.06, S.D.=0.89$) อยู่ในระดับสูง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือถ้าศูนย์สุขภาพชุมชนมีปัญหาเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงาน ในการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) ผู้บริหารของ CUP. ได้ช่วยแก้ปัญหาเพื่อไม่ให้เกิดผลเสียต่องาน เช่นการซ่อมแซม การแลกเปลี่ยน การยืม หรือการจัดซื้อให้ใหม่ ($\bar{x}=2.74, S.D.=1.10$) อยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะการจัดสรรงบประมาณของศูนย์สุขภาพชุมชนได้รับการจัดสรรตามโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าตามรายหัวประชากร และตามผลการดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานแล้ว โดยมีข้อกำหนดในการใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ของศูนย์สุขภาพชุมชนให้ใช้จ่ายจากเงินบำรุงของศูนย์สุขภาพชุมชนนั้น ๆ

2.3 กระบวนการบริหาร

โดยภาพรวมระดับปัจจัยกระบวนการบริหารของศูนย์สุขภาพชุมชนจังหวัดขอนแก่น อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.36, S.D.=0.59$) สอดคล้องกับการศึกษาของ วรพล คนใจบุญ (2548) ศึกษาปัจจัยและกระบวนการทางการบริหารที่มีผลต่อการบริหารของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ภาพรวมกระบวนการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง เพราะการบริหารคือ กระบวนการของการตัดสินใจการบริหารจัดการทรัพยากรการบริหารให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยหน้าที่ 5 ประการ คือ

การวางแผน การจัดองค์การ การบริหารงานบุคคล การอำนวยการ และการควบคุม (Wehrich & Koontz, 1993) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

ด้านการวางแผน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.40$, S.D.=0.68) สอดคล้องกับการศึกษาของ อมรศักดิ์ โพธิ์อำ (2548) ศึกษาปัจจัยการบริหารและกระบวนการบริหารที่มีผลต่อการปฏิบัติงานสร้างสุขภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนจังหวัดพิษณุโลก พบว่าปัจจัยด้านบริหารอยู่ในระดับปานกลาง เพราะว่าการวางแผน ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญในการบริหารและการควบคุมงานในด้านต่างๆ ในการพัฒนาระบบ ข้อมูลข่าวสารจำเป็นต้องมีการวางแผน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในขั้นตอนของการวางแผนเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ และการวางแผนเพื่อการพัฒนาและปรับใช้ระบบ(สมโภช รัตติโอฬาร, 2546) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ศูนย์สุขภาพชุมชนได้ใช้ข้อมูลข่าวสารจากโปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS ในการวางแผนการปฏิบัติงานของหน่วยงาน ($\bar{x}=3.74$, S.D.=0.84) อยู่ในระดับสูง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ศูนย์สุขภาพชุมชนได้รับการนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS ($\bar{x}=2.86$, S.D.=0.99) อยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะฐานข้อมูลโปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS ได้รับการพัฒนาให้มีข้อมูลครอบคลุมกิจกรรมการดำเนินงานในศูนย์สุขภาพชุมชนเกือบครบถ้วนทุกรายการ

ด้านการจัดองค์การ อยู่ในระดับปานกลาง($\bar{x}=3.63$, S.D.=0.65) วรพล คนใจบุญ (2548) ศึกษาปัจจัยและกระบวนการทางการบริหารที่มีผลต่อการบริหารของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ในจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่าปัจจัยด้านการจัดองค์การอยู่ในระดับปานกลาง เพราะว่าการจัดตั้งหน่วยงานใหม่ขึ้นมาซึ่งมีภาระหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารระบบข้อมูลข่าวสารโดยเฉพาะ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหาร การควบคุม รวมทั้งการประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเมื่อมีการดำเนินงานแล้วมีข้อขัดข้องในระบบ หน่วยงานนี้จะเป็นผู้มีหน้าที่ให้ความช่วยเหลือแก้ไข ปรับปรุงระบบให้มีประสิทธิภาพต่อไป หรืออาจจะมิพบบทบาทในการเป็นผู้เสนอแนะความต้องการเพิ่มเติมต่อผู้บริหารเพื่อให้ระบบข้อมูลข่าวสารมีความสมบูรณ์ และสามารถตอบสนองความต้องการของชุมชน สังคมได้อย่างกว้างขวาง (สมโภช รัตติโอฬาร, 2546) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือมีการรายงานผลการปฏิบัติงานให้อำเภอหรือจังหวัดทราบ ทันตามกำหนดเวลา ($\bar{x}=3.79$, S.D.=0.84) อยู่ในระดับสูง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติงานระบบข้อมูลข่าวสารให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม ($\bar{x}=3.36$, S.D.=0.98) อยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะการจัดส่งรายงานเป็นข้อกำหนดที่ต้องส่งตามจำนวนรายการที่และให้ทันเวลาที่กำหนดไว้ โดยไม่ได้กำหนดว่าจะเป็นการจัดทำรายงานโดยใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS หรือจัดทำเองตามวิธีเดิม(ทำด้วยมือ)

ด้านการบริหารงานบุคคล อยู่ในระดับปานกลาง($\bar{x}=3.08$, S.D.=0.78) สอดคล้องกับการศึกษาของ วรพล คนใจบุญ (2548) ศึกษาปัจจัยและกระบวนการทางการบริหารที่มีผลต่อการบริหารของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่ากระบวนการบริหารด้านการบริหารงานบุคคลอยู่ในระดับปานกลาง และ อินทรา ปัญญวัฒน์ (2548) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพในศูนย์สุขภาพชุมชนจังหวัดขอนแก่น พบว่ากระบวนการบริหารด้านการบริหารงานบุคคล อยู่ในระดับปานกลาง เพราะว่าการคัดเลือกบุคลากร หรือเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยงาน การดำเนินการในส่วนนี้มีความสำคัญมาก เพราะถ้าการปฏิบัติงานบริหารและควบคุมระบบข้อมูลข่าวสารขาดประสิทธิภาพ ระบบข้อมูลข่าวสารที่พัฒนาขึ้นใช้ถึงแม้ว่าจะมีคุณภาพเพียงใดก็จะมีประสิทธิภาพได้เช่นเดียวกัน(สมโภช รัตติโอฬาร, 2546) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การคัดเลือกผู้รับผิดชอบงานระบบข้อมูลข่าวสาร มีการคัดเลือกตามความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ ($\bar{x}=3.74$, S.D.=0.87) อยู่ในระดับสูง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ เมื่อ

ปฏิบัติงานบกพร่องในการดำเนินงานระบบข้อมูลข่าวสาร ได้รับการตักเตือนเป็นการส่วนตัว ($\bar{X}=2.64$, S.D.=1.08) อยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะผู้รับผิดชอบงานระบบข้อมูลข่าวสารHCIS ส่วนใหญ่เคยได้รับการศึกษาด้านคอมพิวเตอร์มาแล้วร้อยละ 91.88 และโปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS เป็นโปรแกรมที่มีการบันทึกข้อมูลและการประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ ผู้ที่รับผิดชอบงานระบบข้อมูลข่าวสารHCIS ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ด้านการใช้งานคอมพิวเตอร์ดีด้วยจึงจะสามารถใช้งานได้ครบถ้วนทุกรายการ

ด้านการอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับปานกลาง($\bar{X}=3.39$, S.D.=0.70) สอดคล้องกับการศึกษาของ อมรศักดิ์ โพธิ์อ่ำ (2548) ศึกษาปัจจัยการบริหารและกระบวนการบริหารที่มีผลต่อการปฏิบัติงานสร้างสุขภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนจังหวัดพิษณุโลก พบว่าด้านการอำนวยความสะดวกอยู่ในระดับปานกลาง เพราะว่าการอำนวยความสะดวกหรือการสั่งการระบบข้อมูลข่าวสารเป็นกิจกรรมที่ดำเนินการภายหลังจากที่ได้เตรียมการเรียบร้อยแล้ว โดยมีขั้นตอน 1) ประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดวันที่จะเริ่มดำเนินการ ควรเริ่มดำเนินการในงานที่มีความง่ายไปหางานที่ยากและมีข้อมูลซับซ้อน 2) ประกาศใช้ระเบียบปฏิบัติใหม่ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันไม่สับสนกับสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่หรือปรับปรุงเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม 3) กำหนดระยะเวลาและการทำงานอื่นที่เกี่ยวข้องคู่ขนานไปพร้อมกัน เพื่อให้งานดำเนินไปได้รวดเร็วหรืออาจเป็นงานที่จำเป็นจะต้องดำเนินงานไปพร้อมกันซึ่งจะต้องเกิดขึ้นจากการพิจารณาร่วมกัน (สมโภช รัตโพนาร, 2546) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ การปฏิบัติงานระบบข้อมูลข่าวสารได้ประสานงานกับหน่วยงานอื่นเช่น โรงพยาบาล สสอ. ($\bar{X}=3.57$, S.D.=0.92) และ เมื่อเกิดปัญหาข้อขัดข้องในการดำเนินงานการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) ได้เสนอผู้บังคับบัญชาเพื่อหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน ($\bar{X}=3.56$, S.D.=0.84) อยู่ในระดับปานกลาง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ศูนย์สุขภาพชุมชนมีการประชุมสรุปข้อมูลปัญหาอุปสรรคในการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS อย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X}=2.96$, S.D.=0.94) อยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะว่าโปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS เป็นโปรแกรมที่สามารถจัดส่งรายงานของศูนย์สุขภาพชุมชน และกำหนดให้จัดส่งแฟ้มข้อมูลมาตรฐาน 18 แฟ้มข้อมูลให้สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเพื่อส่งต่อไปยังสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และส่งให้ศูนย์ข้อมูลกลางของกระทรวงต่อไป และโปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS กำลังอยู่ในระหว่างการพัฒนาจึงมีการปรับปรุงโปรแกรมการใช้งานบ่อย โดยผู้รับผิดชอบงานระดับอำเภอต้องให้ความช่วยเหลือในการปรับปรุงโปรแกรมให้แก่ศูนย์สาธารณสุขชุมชน

ด้านการควบคุม อยู่ในระดับปานกลาง($\bar{X}=3.27$, S.D.=0.70) สอดคล้องกับการศึกษาของ อมรศักดิ์ โพธิ์อ่ำ (2548) ศึกษาปัจจัยการบริหารและกระบวนการบริหารที่มีผลต่อการปฏิบัติงานสร้างสุขภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนจังหวัดพิษณุโลก พบว่าด้านการควบคุมอยู่ในระดับปานกลาง การควบคุม เป็นขั้นตอนที่ควรจะมีการดำเนินการของระบบข้อมูลข่าวสารไปได้ระยะหนึ่งแล้ว ควรจัดให้มีการประเมินผลของระบบข้อมูลข่าวสารสาธารณสุขเพื่อให้ทราบว่าจะมีความบกพร่องหรือมีปัญหาคือจะต้องแก้ไขหรือไม่ ซึ่งการประเมินควรเกิดขึ้นจากบุคคล 2 กลุ่ม คือ กลุ่มบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับระบบ และกลุ่มผู้ใช้ระบบข้อมูลข่าวสารนั้น (สมโภช รัตโพนาร, 2546) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ศูนย์สุขภาพชุมชนเปิดโอกาสและรับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน ($\bar{X}=3.73$, S.D.=0.85) อยู่ในระดับสูง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ศูนย์สุขภาพชุมชนได้นำเสนอการดำเนินงานการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) ต่อที่ประชุมประจำเดือนหรือ CUP Board ($\bar{X}=2.57$, S.D.=1.07) อยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะโปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) สามารถตอบสนองบันทึกกิจกรรมการให้บริการให้ศูนย์สุขภาพชุมชน การประมวลผลและการจัดทำรายงานได้เกือบครบทุกกิจกรรม เจ้าหน้าที่ทุกคนจึงมีส่วนร่วมในการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) ของศูนย์สุขภาพชุมชน

2.4 การใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCISของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น

โดยภาพรวมระดับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS)ของศูนย์สุขภาพชุมชน อยู่ในระดับสูง ($\bar{x}=3.80$, S.D.=0.54) อาจเป็นเพราะการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS เป็นนโยบายของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดขอนแก่นกำหนดให้ศูนย์สุขภาพชุมชนต้องใช้ในการจัดทำฐานข้อมูล และส่งแฟ้มข้อมูลมาตรฐาน 18 แฟ้มข้อมูลให้กับศูนย์ข้อมูลกลางของกระทรวงตามนโยบายด้านข้อมูลข่าวสารของกระทรวงสาธารณสุข เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

ด้านการจัดทำข้อมูลพื้นฐานในพื้นที่ อยู่ในระดับสูง ($\bar{x}=3.47$, S.D.=0.59) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ การบันทึกข้อมูลในส่วนของ รหัสหมู่บ้าน หมู่ที่ ชื่อหมู่บ้าน เขตที่ตั้ง จำนวนหลังคาเรือน ครอบครัวมีความครบถ้วนทุกรายการ ($\bar{x}=4.18$, S.D.=0.69) อยู่ในระดับสูง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การบันทึกข้อมูลส่วนบุคคลในส่วนของพระ/เณร มีความครบถ้วนทุกรายการ ($\bar{x}=3.35$, S.D.=0.90) อยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะการบันทึกข้อมูลพื้นฐานในพื้นที่ลงในฐานข้อมูลของโปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS มีผลต่อการเลือกใช้งานของโปรแกรมในประเภทต่าง ๆ โดยต้องบันทึกข้อมูลพื้นฐานให้ครบถ้วนก่อนจึงสามารถเลือกใช้ใช้งานการให้บริการประเภทต่าง ๆ ของโปรแกรมได้

ด้านบันทึกการให้บริการสาธารณสุข อยู่ในระดับสูง ($\bar{x}=4.06$, S.D.=0.60) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ การบันทึกข้อมูลการวินิจฉัยโรคของผู้ป่วยที่มารับบริการ มีความครบถ้วนทุกรายการ ($\bar{x}=4.29$, S.D.=0.75) เทียบเท่ากับ การบันทึกข้อมูลการให้วัคซีนแก่ผู้รับบริการ มีความครบถ้วนทุกรายการ ($\bar{x}=4.29$, S.D.=0.76) อยู่ในระดับสูง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ บันทึกข้อมูลการให้บริการหลังคลอดมีความครบถ้วนทุกรายการ($\bar{x}=3.72$, S.D.=0.92) อยู่ในระดับสูง เนื่องจากการบันทึกข้อมูลการให้บริการในด้านต่าง ๆ อย่างถูกต้องครบถ้วนในโปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS จะส่งผลกระทบต่อประมวลผลและการจัดทำรายงานของโปรแกรมประเภทต่าง ๆ ด้วย

ด้านการประมวลผล อยู่ในระดับสูง ($\bar{x}=3.95$, S.D.=0.63) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ได้ใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) ประมวลผลเพื่อจัดส่งรายงาน 18 แฟ้มข้อมูลมาตรฐาน อย่างสม่ำเสมอตามเวลาที่กำหนด ($\bar{x}=4.32$, S.D.=0.74) อยู่ในระดับสูง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ได้ใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) ประมวลผลข้อมูล ในการจัดทำทะเบียนการรับ-จ่ายยาและเวชภัณฑ์ในศูนย์สุขภาพชุมชน อย่างสม่ำเสมอตามเวลาที่กำหนด($\bar{x}=3.63$, S.D.=1.06)อยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจาก นโยบายของกระทรวงสาธารณสุขกำหนดให้ศูนย์สุขภาพชุมชนทุกแห่งต้องส่งไฟล์ข้อมูล 18 แฟ้มมาตรฐานให้กระทรวงสาธารณสุขทุกสิ้นเดือนของทุกเดือน แต่การจัดทำทะเบียนการรับ-จ่ายยาและเวชภัณฑ์ในศูนย์สุขภาพชุมชน พบว่ารายการยาและเวชภัณฑ์ในโปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS บางรายการไม่ตรงกับบัญชียาหลักของศูนย์สุขภาพชุมชน และผู้รับผิดชอบงานไม่สามารถเพิ่มรายการในฐานข้อมูลได้

ด้านการจัดทำรายงาน อยู่ในระดับสูง ($\bar{x}=3.79$, S.D.=0.750) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ได้ใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) จัดทำรายงาน 504 (รายงานผู้ป่วยนอกตามกลุ่มสาเหตุโรค) ($\bar{x}=4.33$, S.D.=0.78) อยู่ในระดับสูง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ได้ใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) จัดทำรายงาน วัตถุประสงค์ต่อจิตและประสาท($\bar{x}=3.31$, S.D.=1.22) อยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากการจัดทำรายงานเฉพาะโรคจะมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่ารายงานประเภทอื่น ๆ อาจเนื่องมาจาก รายงานที่ได้จากโปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS ให้รายละเอียดไม่ตรงกับแบบฟอร์มรายงานที่ส่งให้จังหวัด

ด้านการสำรองข้อมูลอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.48$, S.D.=0.90) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือได้สำรองข้อมูล (Backup Database) โดยใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) ($\bar{X}=3.77$, S.D.=0.94) อยู่ในระดับสูง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสามารถซ่อมแซมฐานข้อมูลของโปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร (HCIS) ที่มีปัญหาให้ สามารถนำกลับมาใช้งานได้ ($\bar{X}=3.17$, S.D.=1.18) อยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากปัจจุบันโปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร HCIS สามารถ ทดแทนการจัดทำทะเบียนและบัญชีของศูนย์สุขภาพชุมชนได้หลายรายการ การสำรองฐานข้อมูลถือว่ามีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง แต่จากปัญหาพบว่าเจ้าหน้าที่ขาดการอบรมอย่างต่อเนื่อง เมื่อฐานข้อมูลของโปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร HCIS มีปัญหาเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบบางคนจึงไม่สามารถซ่อมแซมฐานข้อมูลของโปรแกรมให้สามารถกลับมาใช้งานได้

2.5 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร HCIS ของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยด้านทรัพยากรบริหาร และปัจจัยด้านกระบวนการด้านบริหาร มีความสัมพันธ์ต่อการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร HCIS ของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น

2.5.1 คุณลักษณะส่วนบุคคล

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคลกับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร HCIS ของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น พบว่า เพศ อายุ การได้รับการศึกษาด้านคอมพิวเตอร์ การได้รับการอบรมการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร HCIS มีความสัมพันธ์กับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร HCIS อย่างไม่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนประสพการณ์การทำงานระบบข้อมูลข่าวสาร มีความสัมพันธ์กับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร HCIS ของศูนย์สุขภาพชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.26$) อธิปรายผลการวิจัย ดังนี้

เพศ พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร HCIS ของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น สอดคล้องกับการศึกษาของพุง คิวเมธิกุล (2542) พบว่าเพศไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการปฏิบัติงาน อาจเป็นเพราะการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบระบบงานข้อมูลข่าวสาร HCIS ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ด้านคอมพิวเตอร์มาก่อนแล้วโดยไม่ได้กำหนดว่าเป็นเพศหญิงหรือชาย และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานได้รับการอบรมการใช้งานโปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร HCIS ก่อนที่จะนำโปรแกรมไปใช้จริง จึงทำให้ผู้รับผิดชอบงานสามารถใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร HCIS ได้ทุกคน ดังนั้นการมีเพศหญิงหรือเพศชายต่างกันจึงไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร HCIS

อายุ พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร HCIS ของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น สอดคล้องกับการศึกษาของ นงพงา ปั้นทองพันธ์ (2542) และพุง คิวเมธิกุล (2542) ที่พบว่าอายุไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน แตกต่างจากการศึกษาของ ยุทธนา มุ่งสมิคร (2539) พบว่า อายุ มีความสัมพันธ์มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล อาจเป็นเพราะการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร HCIS เป็นโปรแกรมที่ใช้ในการบริหารจัดการข้อมูลและการจัดทำรายงาน ที่เจ้าหน้าที่ทุกคนในศูนย์สุขภาพชุมชนจะต้องดำเนินการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร HCIS ทุกคน ดังนั้นการมีอายุมากหรือน้อยต่างกันจึงไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร HCIS

ประสบการณ์การทำงานระบบข้อมูลข่าวสาร พบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCISของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น สอดคล้องกับจากการศึกษาของ นันทิยา ชุ่มช่วย(2541), กนกวรรณ มาลานิตย์(2542), สุวิทย์ อินนามมา(2542), พยุง คิวเมธิกุล (2542),และสุพรรณิ ชาชุม(2543)ที่พบว่าประสบการณ์ในการทำงานเป็นองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานทางบวก อาจเป็นเพราะว่า ผู้ที่ประสบการณ์การทำงานระบบข้อมูลข่าวสารในศูนย์สุขภาพชุมชนมากกว่า จะเข้าใจระบบงานข้อมูลข่าวสารในศูนย์สุขภาพชุมชนมากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์น้อย จึงทำให้ผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานระบบข้อมูลข่าวสารมากกว่ามีการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร HCIS ของศูนย์สุขภาพชุมชนมากกว่าด้วย

การได้รับการศึกษาด้านคอมพิวเตอร์ พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCISของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น แตกต่างจากการศึกษาของจากการศึกษาของนันทิยา ชุ่มช่วย(2541) และกนกวรรณ มาลานิตย์(2542) ที่พบว่าการศึกษาเป็นองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการปฏิบัติงานทางบวก และการศึกษาของกัญญา จันทกสิพรหม(2542) พบว่า การได้รับการศึกษาเพิ่มมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการบริหารจัดการ อาจเป็นเพราะสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดได้จัดการอบรมการใช้งานโปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCISให้แก่ผู้รับผิดชอบงานก่อนที่จะนำไปโปรแกรมมาใช้งานจริงในศูนย์สุขภาพชุมชน จึงทำให้ผู้รับผิดชอบงานสามารถใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS ได้ทุกคนไม่ว่าจะเคยได้รับการศึกษาด้านคอมพิวเตอร์มาก่อนหรือไม่ ซึ่งอธิบายได้ว่าการเคยได้รับการศึกษาด้านคอมพิวเตอร์มาก่อนไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS

การฝึกอบรมการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCISของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น แตกต่างจากการศึกษาของ นันทิยา ชุ่มช่วย(2541) และกนกวรรณ มาลานิตย์(2542) ที่พบว่าการฝึกอบรมในการทำงานเป็นองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการปฏิบัติงานทางบวก อาจเป็นเพราะการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS เป็นนโยบายของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดขอนแก่น ที่กำหนดให้ศูนย์สุขภาพชุมชนทุกแห่งใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS ในการดำเนินงานระบบข้อมูลข่าวสารของศูนย์สุขภาพชุมชน ซึ่งผู้รับผิดชอบงานระบบข้อมูลข่าวสารไม่จำเป็นต้องเรียนรู้อย่างเดียวตนเอง หรือเรียนรู้จากผู้ผ่านการอบรมมาแล้ว จึงทำให้ผู้รับผิดชอบงานสามารถใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS ได้ทุกคนไม่ว่าจะเคยผ่านการอบรมมาก่อนหรือไม่ ซึ่งอธิบายได้ว่าการฝึกอบรมการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCISมาก่อน ไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS

ระดับการศึกษา พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCISของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น แตกต่างจากการศึกษาของนันทิยา ชุ่มช่วย (2542), วรดา ช่ายแก้ว (2542) พบว่าวุฒิการศึกษาสูงสุดมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการปฏิบัติงาน อาจเป็นเพราะการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS เป็นเทคโนโลยีใหม่ที่นำมาใช้ในการจัดการระบบข้อมูลข่าวสารในศูนย์สุขภาพชุมชนด้วยเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่สามารถเรียนรู้การใช้งานได้ด้วยตนเอง เช่นการศึกษาคู่มือ เรียนรู้กับเพื่อนร่วมงานหรือการได้รับการอบรม ก็สามารถใช้งานโปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS ได้ไม่ว่ารับการศึกษาระดับต่างกันหรือไม่ก็ตาม ซึ่งอธิบายได้ว่าระดับการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสาร HCIS

2.5.2 ทรัพยากรการบริหาร

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยทรัพยากรการบริหาร กับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCISของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น พบว่าทรัพยากรการบริหาร ได้แก่ ด้านทรัพยากรบุคคล ด้านทรัพยากรการเงิน และด้านทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCISของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ0.01 ($r=0.48$), ($r=0.40$), และ($r=0.37$) ตามลำดับ อภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

ปัจจัยด้านทรัพยากรบุคคล มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCISของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น สอดคล้องกับการศึกษาของ ชัยณรงค์ ปรุชัยปัญญา (2542), พรทิพย์ พึ่งอ่อน(2543) และสมโภชน์ คชศิลา(2544) พบว่าปัจจัยด้านทรัพยากรบุคคลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการดำเนินงานในศูนย์สุขภาพชุมชน แตกต่างจากการศึกษาของ ประทวน สัตย์เชื้อ (2542) จันทนา สุจริตน์อมรกุล(2543) และการศึกษาของ กาญจนา อินทร์ักษ์(2545) พบว่าปัจจัยด้านทรัพยากรบุคคล ไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานในศูนย์สุขภาพชุมชน อาจเป็นเพราะสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดได้จัดการอบรมการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS แก่ผู้รับผิดชอบงานและเจ้าหน้าที่ในศูนย์สุขภาพชุมชนก่อนที่จะมีการใช้งาน ซึ่งเป็นการพัฒนาบุคลากรจึงทำให้เจ้าหน้าที่ในศูนย์สุขภาพชุมชนส่วนใหญ่สามารถใช้งานได้ทุกคน ซึ่งอธิบายได้ว่า การได้รับการสนับสนุนปัจจัยด้านทรัพยากรบุคคลมากขึ้น จะมีการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS มากขึ้นด้วย

ปัจจัยด้านทรัพยากรการเงิน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCISของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น สอดคล้องกับการศึกษาของ สมควร แบ่งกุลจิต (2541), หลุทัย ทบวงษ์ศรี(2540), พรทิพย์ พึ่งอ่อน(2543) และจันทนา สุจริตน์อมรกุล(2543) พบว่าปัจจัยด้านการเงิน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการดำเนินงานของศูนย์สุขภาพชุมชน ซึ่งแตกต่างจาก ประทวน สัตย์เชื้อ(2542), หลุทัย ทบวงษ์ศรี(2540) และกาญจนา อินทร์ักษ์ พบว่า ปัจจัยด้านการเงิน ไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานในศูนย์สุขภาพชุมชน อาจเป็นเพราะการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS ซึ่งใช้เทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์ มีความจำเป็นต้องจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ใหม่ๆมาใช้งาน การได้งบประมาณมาสนับสนุนการใช้งานมากจึงทำให้ มีการใช้งานโปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารมากขึ้นด้วย

ปัจจัยด้านทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCISของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น สอดคล้องกับการศึกษาของ หลุทัย ทบวงษ์ศรี (2540) ชัยณรงค์ และสุรัชชัยปัญญา (2542) ซึ่งแตกต่างจากการศึกษาของ พรทิพย์ พึ่งอ่อน(2543) ประทวน สัตย์เชื้อ(2542) จันทนา สุจริตน์อมรกุล (2543) และกาญจนา อินทร์ักษ์(2545) พบว่าปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ ไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานในศูนย์สุขภาพชุมชน อาจเป็นเพราะการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS ซึ่งใช้เทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์ มีความจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ด้านคอมพิวเตอร์มาใช้งานในระบบข้อมูลข่าวสารจึงจะสามารถดำเนินการได้ การได้วัสดุอุปกรณ์มาสนับสนุนการใช้งานมากจึงทำให้ มีการใช้งานโปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารมากขึ้นด้วย

2.5.3 กระบวนการบริหาร

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยกระบวนการบริหาร กับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCISของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น พบว่า กระบวนการบริหาร ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การควบคุม การบริหารงานบุคคล และการอำนวยความสะดวก มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCISของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.52$), ($r=0.51$), ($r=0.51$), ($r=0.47$) และ($r=0.34$) ตามลำดับ อภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

การวางแผน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCISของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น สอดคล้องกับ การศึกษาของ ประทวน ชื้อสตัย (2543) พบว่าการวางแผน มีความสัมพันธ์เชิงบวก กับประสิทธิผลการดำเนินงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคในเด็กอายุ 0-5 ปี ระดับตำบล จังหวัดกาญจนบุรี อาจเป็นเพราะข้อกำหนดในการขอรับการสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารจากหน่วยบริการคู่สัญญาหลัก ศูนย์สุขภาพชุมชนต้องมีการจัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณ และกิจกรรมอย่างชัดเจน เมื่อมีการจัดทำแผนระบบข้อมูลข่าวสารก็จะทำให้มีการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารเพิ่มขึ้นด้วย

การจัดองค์การ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCISของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น สอดคล้องกับ การศึกษาของ ประทวน ชื้อสตัย (2543) พบว่ากระบวนการบริหารจัดการรวมทุกด้าน และ รายด้าน ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ มีความสัมพันธ์เชิงบวก กับประสิทธิผลการดำเนินงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคในเด็กอายุ 0-5 ปี ระดับตำบล จังหวัดกาญจนบุรี อาจเป็นเพราะการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS ที่มีการกำหนดหน้าที่ของผู้รับผิดชอบงานระบบข้อมูลข่าวสาร และขั้นตอนระบบงานข้อมูลข่าวสารที่มีความชัดเจนจะทำให้มีการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS มีความชัดเจนเพิ่มขึ้นด้วย

การควบคุม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCISของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น แตกต่างจากการศึกษาของ ทบวงษ์ศรี(2540) พบว่าการควบคุม ไม่มีความสัมพันธ์กับการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบทางเดินหายใจในเด็ก 0-5 ปี จังหวัดขอนแก่น อาจเป็นเพราะการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS ในศูนย์สุขภาพชุมชนเพิ่มเริ่มมีการใช้งานและโปรแกรมกำลังอยู่ในระหว่างการพัฒนา เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานยังขาดความมั่นใจในการปฏิบัติงาน ถ้ามีการควบคุมกำกับ ประเมินผลการปฏิบัติงานและเจ้าหน้าที่ที่ทราบผลการปฏิบัติงานและเป้าหมายของการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS ย่อมทำให้มีการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS มากขึ้นด้วย

การบริหารงานบุคคล มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCISของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น สอดคล้องกับการศึกษาของเสกสรร มานวิโรจน์(2543) พบว่ากระบวนการบริหาร โดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคโปลิโอ ระดับศูนย์สุขภาพชุมชน ของ เขตสาธารณสุขที่ 1 เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า การจัดคนเข้าทำงาน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค ซึ่งอาจเป็นเพราะสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดขอนแก่นได้จัดให้มีการอบรมการใช้งานโปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS ให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานและเจ้าหน้าที่ในศูนย์สุขภาพชุมชนก่อนการใช้งานจริง เมื่อมีการอบรมเจ้าหน้าที่เพิ่มขึ้นจึงทำให้มีการใช้งานโปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารเพิ่มขึ้นด้วย

การอำนวยความสะดวก มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCISของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น สอดคล้องกับการศึกษาของเสกสรร มานวิโรจน์(2543) พบว่ากระบวนการบริหาร โดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคโปลิโอ ระดับศูนย์สุขภาพชุมชน ของ เขตสาธารณสุขที่ 1 เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่าการอำนวยความสะดวกมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค อาจเป็นเพราะการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS ในศูนย์สุขภาพชุมชนเพิ่งเริ่มมีการใช้งานและโปรแกรมกำลังอยู่ในระหว่างการพัฒนา เจ้าหน้าที่ที่ยังพบปัญหาจากการปฏิบัติงานอยู่มาก จึงมีเจ้าหน้าที่จากระดับอำเภอหรือจังหวัดออกไปให้คำแนะนำ ช่วยแก้ปัญหาการปฏิบัติงาน จึงส่งผลให้มีการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS เพิ่มขึ้นด้วย

เมื่อพิจารณาผลการศึกษา ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS ของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น พบว่าปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยด้านทรัพยากรการบริหาร และปัจจัยด้านกระบวนการบริหาร มีความสัมพันธ์ต่อการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCISของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้

2.6 ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS ของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยด้านทรัพยากรการบริหาร และปัจจัยด้านกระบวนการบริหาร มีอำนาจทำนายต่อการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS ของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น

ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCISของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น วิเคราะห์โดยสถิติการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) จากการศึกษา พบว่า ตัวแปรอิสระที่น่าเข้าสมการที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ได้แก่ การวางแผน ด้านทรัพยากรบุคคล การจัดการ และการประสพการณ์การทำงาน สามารถร่วมกันทำนายการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS ของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น ได้ร้อยละ 38 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ถ้ามีการวางแผนการบริหารงาน เกี่ยวกับการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS ที่ดี ทรัพยากรบุคคลได้รับการพัฒนา มีการจัดการที่เหมาะสม และมีเจ้าหน้าที่มีประสพการณ์ในการทำงานด้านข้อมูลข่าวสารแล้ว จะทำให้ การใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCISของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น บรรลุเป้าหมายของกิจกรรม สมการในการทำนาย ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCISของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น ดังนี้

สมการในรูปคะแนนดิบ

$$Y = 1.84 + 0.17(\text{การวางแผน}) + 0.17(\text{ทรัพยากรบุคคล}) + 0.19(\text{การจัดการ}) + 0.01(\text{ประสพการณ์การทำงาน})$$

สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z = 0.22(\text{การวางแผน}) + 0.23(\text{ทรัพยากรบุคคล}) + 0.23(\text{การจัดการ}) + 0.15(\text{ประสพการณ์การทำงาน})$$

เมื่อพิจารณาผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCIS ของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น พบว่าปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยด้านทรัพยากรการบริหาร และปัจจัยด้านกระบวนการบริหาร มีอำนาจทำนายต่อการใช้โปรแกรมระบบข้อมูลข่าวสารHCISของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับการศึกษาของ อินทรา ปัญญาวัฒน์ (2548) พบว่ากระบวนการบริหารเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพในศูนย์สุขภาพชุมชนจังหวัดขอนแก่น และ พงณา ดวงชาตม (2547) พบว่ากระบวนการบริหารเป็นปัจจัยที่มีประสิทธิผลต่อการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพในสถานีนามัย